

EESTI
ARHITEKTIDE
LIIT

EAL TEATAJA 1/2006

EAL EESTSEISUSES

EAL TEATAJA 1/2006

EESTI ARHITEKTIDE LIIDU TEABELEHT

EESTI ARHITEKTIDE LIIT

Aadress:

(juriidiline) Lai tn.29, Tallinn 10133
(füüsiline) Lai tn.31, Tallinn 10133
Telefon / faks: 6411 737, 6411 728
info@arhliit.ee
<http://www.arhliit.ee>

Pangarekvisiidid:

Eesti Ühispank,
kood 401, a/a 100 220 1172 0004

Kontor (Lai tn.31) on avatud: E-R kell 9-17

EALI eestseisuse koosolekud

toimuvad neljapäeviti üle nädala
algusega kell 16.30.

EALI esimees:

Ular Mark

EALI aseesimehed:

Margit Mutso, Indrek Allmann

Arhitektuurikonkurside töögrupp:

Emil Urbel, Illmar Truverk, Martti Proom
Europan: Laila Pödra

EAL-i projektijuhid:

Pille Epner, Madli Maruste

EAL-i sekretär:

Signe Litvaleht

EAL-i raamatupidaja:

Anne Kerge

EAL-i kontoris on võimalik tutvuda mitmete perioodiliste arhitektuurväljaannetega (El Croquis, db, Arktetur, Architectural Review, ark jne), samuti saab informatsiooni toimivatest arhitektuurivõistlustest, konverentsidest, seminardest, näitustest.

Soodsalt on võimalik osta arhitektuurialast kirjandust ning uuemaid ajakirja **MAAJA**, **ERAMU** ja **EHTUSKUNST** numbreid.

Müügil on ka EALI aastanäituse „Eramu 2002-2006“ näituse kataloog hinnaga 150.-kr.

EAL EESTSEISUSES

5. jaanuar 2006

■ EALI eestseisus edastas aukohutule arutamiseks ja EALI-poolse seisukoha kujundamiseks korterühistu Sihi 20 esindaja advokaat Villu Otsmanni taotluse E. Rajasaare kutsekvalifikatsiooni kontrollimiseks ning kutsetunnistuse kehtetuks tunnistamiseks Hiiole Sanatooriumi parki rajatava pansionaadi väidetavalt ebaeetilise projekteerimistegevuse pärast.

(Nimelt üritatakse müa ehitatavasse projekteeritud täishooldusega pansionaati korteriomandeid ja sellest tingituna on esitanud V. Otsmann kaebuse kontrollimaks, kas toimivas on arhitekti ebaeetilised käitumised tingitud süüd.)

EALI aukohtu esistuja R. Raig annab eestseisusele ülevaate aukohtu poolt läbiiviidud uurimusest kõnealuse probleemi osas.

Uurimuse käigus

1. Tutvuti projekti kogu saadaoleva dokumendatsiooniaga, kontrolliti lähtedokumente ja projekteerimistingimusi, kontrolliti kooskõlastusdokumente, kontrolliti ehitusloa taotlemiseks esitatud dokumente ja väljastatud ehituslubasid.
2. Kuulati ära E. Rajasaare ütlused projekteerimise käigu kohta.
3. Küsitleti projekteerimistingimusi väljastanud ja projekti kooskõlastanud ins-tantse.
4. Kontrolliti täiendavalt projekteerimisprotsessi protsessi vastavust kehtivatele õigusaktidele, projekteerimisjuhistele,

terminoloogiale jne.
5. Tutvuti olukorraga kohapeal.

R. Raigi sõnul on kõnesoleva projektiga üleskerkinud probleemide algpõhjuseks asjaolu, et projekteerimise lähtealus oli väga nõrk: pojekteerimise lähtedokumendis on 19.01.2005 TLPA poolt väljastatud vastus projekteerimistingimuste taotlusele, kus TLPA keeldub väljastamast projekteerimistingimusi vastavalt taotlusele hoone **laiendamiseks**. Lubatakse hoone **rekonstrueerida** olemasolevas mahus vastavalt Nõmme linnaosa ehitusmääruse ettekirjutustele ja esitatakse vaid 3 kooskõlastusõuet: TLPA Linnakujunduse ja infrastruktuuri osakonnaga, Tallinna Keskkonnaametiga ja Tallinna Transpordiametiga. Alla on kirjutatud Detailplaneeringute teenistuse direktor A. Rikkinen. Hoone rekonstrueerimiseks projekteerimistingimusi ei väljastatud (projekteerimistingimuste taotlemise ametlikul blanketil on lahter ja tähistus rekonstrueerimiseks olemas, mis näitab projekteerimistingimuste vajalikkust ka rekonstrueerimise puhul), kuigi antud DP kohustusega alal pole kehtivat DP-d. Krunt asub Nõmme **miljööväärtsilikus** ja keskkonnatundlikkus VI ehituspiirkonnas, millele on seatud piirangud ning kõnealune ehituskruunt piirneb arhitektuurimääratsete kaitsevööndiga. Hoone funktsioonist „pansionaat“ ei ole kirjas sõnagi. Kiri on äärmiselt segane ja on küsitav, kuidas selline dokument sai olla projekteerimise/rekonstrueerimise alusdokumendiks.

Mitte keegi ei teinud ettepanekut DP algatamiseks, kuigi vastavalt Planeerimiseseadusele võib algatamise ettepaneku teha igalüks. Tallinna Ehitusmääruse § 14 l.2 kohaselt **algatab Detailplaneeringu koostamise linnavalitsus**. TLPA põhimääruse kohaselt on ameti ülesandeks planeerimis-, projekteerimis- ja ehituslase tegevuse korraldamine.

Aukohtu seisukohad kõnesolevale projektile:

1. Arendaja algne soov on selgelt olnud saada **uut korterelamut** (müügireklaam Sampo pangaga kodulehel, vastavalt teülesande püstitus ja ruumiprogramm).
2. Tekkinud olukorra alg- ja peapõhjuseks oli Linnavõimu ebaprofessionaalne käitumine projekteerimisprotsessi juhtimises. Vaatamata taotlusele saada projekteerimistingimusi, neid ei väljastatud. Projekteerimise aluseks oli vaid segane ja ebamäärane kiri hoone rekonstrueerimiseks olemasolevas mahus, milles polnud sõnagi hoone funktsioonist, rääkimata muudest vajalikest nõuetest. Sellega pandi alus võimalikeks manipulaatsioonideks. Seeга olid lähtetingimused Linnavõimu ja vastavate spetsialistide tasandil puudulikud ja ähmased, need ei väljendunud selgelt inna soove ega seisukohti saada tõesti hoolekandeseaduse hoone või vastavasulist majutushoonet. Kuigi oli tegu keskkonnatundliku kohaga miljööväärtsilikul alal arhitektuurimääratsete ja nende kaitsetsoonide naabruses, **ei algatatud DP-d** (mis oleks antud olukorras pidanud olema elemen-

taarne) ega nõutud kooskõlastust KVA-ga (Vastavalt Tallinna EM-le §31 l.4 tuleb projekteerimistingimused kooskõlastada KVA-ga, kui piirkonnale on koostatud ehitusmäärus). Asjale läheneti vaid Nõmme ehitusmääruse tasandil, mis on aga teiste ülemuslike dokumentide - Planeerimiseseaduse, Ehitusseaduse ja Tallinna ehitusmääruse (täiendav ja täpsustav määrus: Täiesti **põhjemadmatu** oli olemasoleva väärtusetu ja koldeda hoone mahu ja laiavalguva kesk-konda mitesobiva konfiguratsiooni säilitamise nõue, sealjuures funktsiooni muutusele ja krundi ning Sanatooriumi paragi kasutuskooormuse suurele tõusule tähelepanu pööramata (enne pesumaja, nüüd 160-kohaline majutusasutus). Ehitusload väljastati esitatud ehitusprojekti põhjal hoone rekonstrueerimiseks, kuigi oli selgelt näha, et tegu on uuestisega.

3. Selline projekteerimisprotsessi käivitamine TLPA poolt seadis arhitekti väga raskesse olukorda. Puudulike lähteandmete ja terminoloogilise ebatäpsuse ning vasturääklivuste tõttu õigusaktides ja projekteerimisjuhistes seati arhitekt arendaja poolt surve alla, kuna pisisava seadusandliku toetuseta polnud arhitekti võimalik oma põhimõtteid vajalikul määral kaitsta. Arhitekt oleks võinud loobuda tööst sellise ülesande püstituse juures, kuid olukorras, kus näiliselt on kõik korras, oli oht, et keegi ikka töö vastu võtab ja Arhitekt püüdis selles situatsioonis arhitektuuris mõttes anda endast parima (on siiani tegutsenud loo-

mingulise ja keskkonnatundliku arhitektina). Kahjuks ei kasutanud ta kõiki oma erialaseid võimalusi ja õigusi projekteerimisprotsessi mõjutamiseks parima lõpptulemuse suunas.

Arhitekt on projekteerimisprotsessis teinud TLPA alusdokumendile vastavalt, niivõrd kui võrd see seda võimaldas ja piiras. Arhitekt Enn Rajasaare ütluste kohaselt ei olnud ta teadlik sellest, et arendaja eesmärk oli majutusüksused maha müüa korteritena, koos olevat otsitud parimat lahendust pansionaadile. Lähteülesanne on esitatud aga **elamu-ehitusprojekti** projekteerimiseks. Vahepealseid lähteülesande muudatusi jn. kokkuleppeid pole dokumenteeritud ja pole võimalik kindlaks teha asjade tege-likku käiku.

Esitatud materjalide põhjal on arhitekt vastavalt Kutsestandardile püüdnud viia ehitise projekti lahenduse kvaliteedinii, mis toetab kujunevas tegelikkuses tellija ja avalikkuse huvide arvestamist ning nende seadmist õiglasesse tasakaalu. Ehitusseaduse §49 kohaselt peab projekteerimisettevõtja tagama ehitusprojekti vastavuse lähteandmetele. Seeга võib öelda, et Arhitekt ei ole täitnud üheselt tellijapoolset avalikkuse huvi riivavat soovi ehitada Sanatooriumi parki korterelamu, vaid püüdis antud olukorras Nõmme LOV ettekirjutuste kohaselt projekteerida siiski pansionaati, seades avalikkuse huvid kõrgemale tellija huvidest.

4. Arhitekti tegevuses võis siiski täheldada puudusi oskuses ette näha ja üheks tervikuks siduda projektide põhjal reali-

seeruvat tegelikkust selle **kõigis** aspektides, esitades projektlahenduse, mis pole KS tsiteerides piisavalt selge, mis lubaks selle olemust ja tähendust mõista **üheselt** nii professionaalsel tasemel kui ka avalikkusega suhtlemisel.

Arhitektile võib ette heita probleemi **iga-külglise** lahendamise oskuse ja mõningase initsiatiivi puudumist probleemide lahendamisel, KS nõuetele mittevastavalt Arhitekt ei käsitlenud **planeerimist** arhitektuurse projekteerimise lähtealuse ja orgaanilise osana (võis ise teha DP algatamisotsust ja küsida mittenõutud kooskõlastusi).

5. Hoone tegelik funktsioon ja kasutus ning selle kontrolli hoone valmimise järgselt ei ole arhitekti pädevuses ja kuulub teistele instantsidele, eelkõige kohalikele omavalitsusele.

6. Ehitusvaldkonna seadused/määrused on puudulikud, vastuolulised, ebatäpsed. Puudub täpne terminoloogia ehtus- ja projekteerimisvaldkonnas seadusandluse tasandil (näit. pole üheselt mõistetavat vastet sõnadele rekonstruktsioon, pansionaat) kooskõlastuste lehel seisavad sõnad läbi vaadatud, tutvunud jne, mis võimaldab asjaolude mitmesugust tõlgendamist ja manipuleerimist. Eestseisus, kuulanud ära R. Raigji, lubab põhjalikult tutvuda aukohtu poolt läbi viidud uurimuse põhjal koostatud ekspertis-aruandega, misjärel otsustatakse, kuidas edasi toimida.

■ M. Murto tutvustab eestseisusele Madli Maruset, kes alustab P. Epneri kõrval tööd EALI teise projektjuhina.

■ Firma EKO Majad juhataja Arvo Pihl saatis EALile kirja, milles tutvustab ideed propageerida ökonoomseid ja hinnalt soodsaid Eesti puitelamuid ning pakub välja mõtte korraldada 2006. aasta I kvartalis arhitektuurikonkurss sobivate puidust pereelamute idee-eskiislahenduste saamiseks. A. Pihl soovib kõnealuse arhitektuurikonkursi korraldamisprotsessi kaasata ka EALI ning soovib EALI-poolset seisukohta konkursi korraldamise osas.

Eestseisus toetab igati mõtet saada arhitektuurikonkursi teel uusi huvitavaid puidust pereelamute idee-eskiislahendusi, mis oleksid professionaalselt teostatud. Ollakse nõus konkursi korraldamist nõustama ja vajadusel osalema ka võistlustingimuste koostamisel. Siinkohal on EALI-poolseks nõudeks EKO Majale, et kavandatava konkursi tingimused vastaksid arhitektuurikonkursside väljakujunenud läbiviimise hea tava nõuetele. EKO Majalt otsustatakse paluda täpsemat infot kavandatava konkursi kohta ning seisukohti konkursi lähtetingimuste osas.

■ Rahvuskooper Estonia peadirektor Paul Himma saatis EALile kirja, milles teatab, et Rahvuskooper Estonia ja Estonia Selts plaanivad kuulutada välja mälestusmärgi kavandivõistluse, et märkida ära Estonia vana teatrimaja asukoht. Omaaegne Seltsi- ja teatrimaja asus Väike-Tartu maantee alguses. Kavandivõistluse korraldamiseks ja laekuvate tööde objektiivsemaks hindamiseks moodustatakse žürii, kuhu palutakse osalema esin-

dajaid Kultuuriministeeriumist, Tallinna linnast, Kunstnike Liidust, Estonia Seltsist, Rahvuskooperist „Estonia“ ning EAList.

EALI-poolseks esindajaks kõnealuse kavandivõistluse žürii töös määratakse E. Hirvesoo.

■ Eestseisus, vaadanud läbi Piret Kivi EALI liikmeks ennistamise avalduse ning tutvunud tema tööde mapiga, otsustab P. Kivi EALI liikmeks ennistada.

■ Jaanauris 2006 väljakuulutatava Kiviõli linnaväljaku arhitektuurivõistluse žüriisse tuleb määrata 4 arhitekti. Žüriisse määratakse A. Levald, K. Vellevoog, T. Sild. Varuliikmeks jääb T. Kaljundi.

19. jaanuar 2006

■ Läti Arhitektide Liit saatis EALI kirja, milles palutakse, et EAL esitaks omalt poolt esindaja Läti arhitektuuri aasta-preemia 2005 žüriisse. Analooogse palvega kirjad said ka Leedu, Soome, Norra ja Taani arhitektide liidud. Konkurss hõlmab järgmisi objekte ja valdkondi: uusehitised, maastikud, aiad, üldplaneeringud, projektid, võistlustööd, rekonstrueerimine, restaureerimine, haljastamine, keskkonnakujundus, linnaplaneerimine, sisekujundus.

Žüriiliikmete reisi- ja majutuskulud ta-sub konkursi korraldaja. EAL otsustab kõnealuse konkursi žürii töös osalemiseks teha ettepanek Karin Paulusele. K. Pauluselt saadakse selleks ka nõusolek.

■ Vaike Parker saatis EALI juhatusse kirja, milles teatab, et kavandab ajava hemikus 10.03.-30.04.2006 korraldada

Tallinna Ülikooli Akadeemilise Raamatukogu vestibüüli maastikuarhitektuuri näituse. Nimetatud näitusega soovib V. Parker tähistada oma 80. sünnipäeva ning üle 50 aasta kestnud linnaplaneerija ja maastikuarhitekti tööperioodi.

V. Parker palub EALil võimalusel toetada Arne Maasiku, kes fotograafina osaleb tema näituse korraldamisel, tööklude katteks KULKALE esitatavat stipendiumitaotlust.

K. Vellevoogi sõnul on seeniorarhitekt V. Parker ka praegu maastikuarhitektina tegev ning tema tööd hinnatakse kõrgelt. Nii näiteks kujundas ta 2006. aastal Kuressaare parimate ehitiste ja ruumikujunduste konkursil parimaks eramaks tunnustatud Kalle Vellevoogi (OÜ AB JVR) poolt aadressil Kevade tn 4 projekteeritud eramu haljastuse.

KULKALE otsustatakse saata soovituski-ri A. Maasikule stipendiumi eraldamiseks.

■ Aukohus on teinud oma lõpliku otsuse E. Rajasaare tegevuse suhtes seoses tema poolt Hiiume projekteeritud pansio-naadiga.

OTSUS:

1. Aukohutule esitatud materjalide ning ütluste põhjal ei ole alust arhitekt Enn Rajasaart süüdistada tahitlikus eetikanoormide rikkumises, kuid ta on süüdi selles, et ei ole ära kasutanud kõiki oma erialaseid õigusi ja võimalusi antud olukorra vastustus-tundlikumaks lahendamiseks. Arhitekt Enn Rajasaare tegevus projekteeri-

misprotsessis ei vasta **täies ulatuses** Kutsestandardi Volititud arhitekt V ta-seme nõuetele, kuid seda eelkõige riikliku arhitektuuripoliitika lõtvuse, omavalitsuste mitterahuldava professionaalse tegevuse, puudulike ja vastuoluliste lähtematerialide, ebatäiusliku seadusandluse ning osapoolte **vastandlike** (s.h. tellija ebaeetiliste) huvide tõttu.

2. Vastavalt Aukohtu protseduurireeglitele p. 10. 1 teha arhitekt Enn Rajasaarele **meeldetuletus** Kutsestandardi Volititud arhitekt V taseme nõuete puuduliku tõlgendamise ning erialaste võimaluste mittekasutamise eest koos mainitud sanktsiooni ning nime avaldamisega EAL Teatajas (probleemi laia kõlapiinda arvestades). Kohustada arhitekt Enn Rajasaart autorijäreilvalve käigus kasutama maksimaalselt oma ametiõigusi, et kindlustada omalt poolt kõnealuse hoo-ne valimine projektis nimetatud funktsiooniga ja täishooldusega pansionaadi-le vajalike teenindusruumidega.

Aukohtu ettepanekud eestseisusele on järgmised:

- Juhtida TLPA tähelepanu puudustele Detailplaneeringute algatamise ja koostamise korraldamises, samuti projektteerimisitingimuste ning ehtisulubade väljastamises.
- Juhtida TLPA tähelepanu sellele, et Sanatooriumi parki rajatava pansionaadi ehitamise käigus on muudetud ehitise kasutamise otstarvet (korterite müügiinfo Sampo Panga kodulehel).
- Juhitada vastavate ametkondade tähe-

lepanu ehitusvaldkonna täpse ja üheselt mõistetava terminoloogia puudumisele. Taotleda ehitusvaldkonna õigusaktide jätkuvat täiustamist.

- Teha Arhitektide kutse-eetika normidesse ja Aukohtu protseduurireeglitesse parandusi ning muudatusi tegelekuses toimuvaid protsesse arvestades ning uuenuend seadusandlusega kooskõlla viimiseks.

• Eestseisus annab hinnangu lõppenud Eesti Rahva Muuseumi rahvusvahelise arhitektuurivõistluse žürii tegevusele ja langetatud otsustele. Üksmeelselt ollakse arvamusel, et rahvusvaheline žüriitöötas professionaalselt ja vastutustundlikult ning langetatud otsuste kvaliteedis ei ole põhjust kahelda. Leitakse, et avalikkuse ette paistatud süüdistustel, nagu oleks võidutöö "Memory Field" (autorid Dan Dorell, Lina Ghotmeh, Tsuyoshi Tane) ideoloogiliselt vastuõetamatu ja eesti rahva väarikust riivav, ei ole alust. Peetakse vajalikuks väljastada ka sellekohane pressiteade.

■ Eestseisus, tutvunud Lääne piirivalvepiirkonna Pärnu piirivalvekordoni arhitektuurivõistluse tingimuste projektiga, leiab, et Piirivalveameti poolt korraldatava arhitektuurivõistluse tingimustes esialgselt väljapakutud preemiasummad on liiga väikesed — kuna preemiarahad ei tule KULKAlt, siis lähuvad need mak-sustamisele, mistõttu kättesaadav summa on ebapiisav. Vajalikuks peetakse preemiasummade kahekordistamist. Leitakse, et Lääne piirivalvepiirkonna Pärnu piirivalvekordoni arhitektuuri-

võistluse tingimusi oleks otstarbekas võrrelda EALI poolt korraldatavate arhitektuurivõistluste tingimustega.

■ E. Urbel informeerib eestseisust oma kohtumisest EKO Majade juhataja A. Pihliga. Kohtumisel arutati EKO Majade poolt puidust pereelamute idee-eskiislahenduste saamiseks kavandatava konkursiga seonduvat. EKO Majade poolt väljapakutud konkursi esialgne eelarve on 300 000.- krooni, millest 200 000.- krooni võiks A. Pihli sõnul moodustada nn preemia- ehk ostufond. 150 000.- krooni eraldab EKO Majad omavahenditest, ülejäänud 150 000.- krooni plaanitakse taotleda KULKAlt. A. Pihl palub, et EAL annaks KULKALE esitatava raha-taotluse juurde selleks ka vastava EALI-poolse soovituskirja.

Eestseisus on valmis leidma EALI liikmete hulgast võistluse tingimuste koostaja. Ühtlasi toetab eestseisus EKO Majade soovi taotleda nim. võistluse preemia-fondi moodustamiseks KULKAlt 150 000.- krooni. KULKALE otsustatakse saata sellekohane soovituskirja.

■ TTÜ haldusdirektor Henn Karits saatis EALile kirja sooviga korraldada koostöös EALiga arhitektuuri ideekavandite võistlus ülikooli uue raamatukoguhoone ja adminikorpuse projekteerimiseks. Nimetatud asukohaks on planeeritud Akadeemia tee ja Ehitajate tee nurk. Hetkel on K-Projektis koostamisel TTÜ kinnistute detailplaneering. Planeeringuarhi-tektil on K-Projektis alltöövõtjana M. Shein. Vastavalt detailplaneeringu eskiisile planeeritakse nimetatud nurgaala-

le kuni 14-korruselise ca 18000 m² üld-pinnaga hoonemahu ehitamist. Hoone madalam osa kavandatakse kuni 5-korruselise, kogupinnaga ca 10000 m², kuhu paigutatakse teaduslik raamatukogu ja muud olme- ning kontorruumid. Korru-selisus võib varieeruda sõltvalt kinnis-tule lubatud ehitusluse pinna suurusest. Hoone alla planeeritakse ünekorruselise maa-alune parkla. Tornikujuline osa planeeritakse kontorteks ja majutuspinda-daks.

TTÜ palub EALil esitada omapoolsed et-tepanekud konkursi läbiviimiseks 2006. aasta I poolaastal nii võimaluste, tingi-muste kui ka vajalike rahaliste vahendi-te osas.

Eestseisus toetab kavandatava võistlu-se läbiviimise mõtet ning on nõus aita-ma TTÜ-d konkursi läbiviimisel; TTÜle otsustatakse saata umbkaudne võistlu-se läbiviimise eelarve ning ajagraafik. EALI-poolseks kontaktisikuks kõnealuse arhitektuurivõistluse ettevalmistamisel jääb Emil Urbel.

■ Port Artur Grupi juhataja Viljo Vetiku poolt EALile saadetud kirjas informeeritakse EALI Port Artur Grupi soovist korraldada grupile kuuluvate kinnistute ja hoonestusõigusega kuuluv alal kinnistul rahvusvaheline arhitektuurikonkurss, et valida parim lahendus Pärnu kesklinna arendamiseks. Territooriumi suurus on ligikaudu 5 ha, sh. 3,3 ha suurune maa-ala asub Pärnu jõe kaldal. V. Vetik palub EALilt abi kavandatava võistluse lähte-ülesande koostamisel ja konkursi läbiviimisel. Kirjast selgub, et Port Artur Grupp

plaanib konkursi tulemused teatavaks teha vähemalt enne 2006. aasta jaanipäeva. V. Veitik soovib teada, kas EAL on huvitatud osalemast konkursi ettevaramistamisel.

Eestseisus toetab kavandatava konkursi läbiviimise mõtet ning on valmis aitama Port Artur Gruppi konkursi läbiviimisel. Port Artur Gruppi poolt väljapakutud aega - teha konkursi tulemused teatavaks veel enne 2006. aasta jaanipäeva - peab EALi eestseisus ebareaalseks. Seda eelkõige seetõttu, et tegemist on rahvusvahelise konkursiga. EALi-poolseks kontaktisikuks kõnealuse arhitektuurikonkursi ettevaramistamisel jääb Emil Urbel.

■ Uku Põllumaa arhitektibüroost Siim & Põllumaa OÜ saatis EALi eestseisusele kirja sooviga saada EALilt hinnang tekinud erimeelsuste osas seoses Tartu, Narva mnt 84 ehitusprojektiga. Projekteeirismõuete väljastamisel ja ehitusloa taotlemisel ja projekti menetlemisel on kõrgusi ühtemoodi tõlgendatud, pärast kodaniku poolt Tartu Linnavalitsusele esitatud küsimusi on seda aga teistmoodi tõlgendatud.

Otsustatakse, et kõnealuse probleemi-ga hakkab tegelema EALi aukohus.

■ Arutatakse, kuidas võiks edasi toimida Sakala keskusega. EALi eestseisuse seisukoht antud küsimuses on järgmine: säilitada hoone valmimise ajastut iseloomustav arhitektuurne tervik koos oluliste dominantidega. Leitakse, et Sakala keskuse hoonetel lõpliku lahenduse saamiseks tuleks korraldada uus arhitek-

tuurse ideelahenduse võistlus. Ühtlasi tuleks arhitektuurivõistluse käigus läbi vaadata ka antud alal praegu kehtiv detailplaneering; EAL teeb ettepaneku kaaluda detailplaneeringu ümberlahendamist selliselt, et Estonia ette üle tee saaks jätta roheala (millest johtuvalt lüheneks ka hoone puistee poolt vaadatud) ning et arvestataks teatriväljaku kui terviku säilimisega, st ehitusjoonega ei tuldaks Estonia teatritele lähemale, kui on seda Eesti Panga nurk endisel Tartu maanteel. Tallinna Linnavalitsusele ja Kultuuriministeeriumile otsustatakse saata sellekohane kiri; peetakse vajalikuks väljastada ka vastavasisuline pressiteade.

■ Eestseisus kooskõlastab EALi aukohu liikmete poolt koostatud Autoriõiguse Komisjoni Põhimääruse ja Tegevusjuhendi.

■ KOKO arhitektid OÜ saatis EALile läbivaatamiseks taotluse ehitusloa nr 22567 peatamiseks ja tekkiva hoonetusterviku hindamiseks Karu 16 krundil Tallinnas. Taotlust läbi vaatama määratakse M. Preen.

■ Eestseisus, vaadanud läbi Priit Pendi EALi liikmeks astumise avalduse ning tutvunud tema tööde mapiga, otsustab P. Pendi EALi liikmeks vastu võtta.

■ Eestseisus, vaadanud läbi Illimar Truverki EALi liikmeks astumise avalduse ning tutvunud tema tööde mapiga, otsustab I. Truverki EALi liikmeks vastu võtta.

■ Eestseisus, vaadanud läbi Mattias Agabusi EALi liikmeks astumise avaldu-

se ning tutvunud tema tööde mapiga, otsustab M. Agabusi EALi liikmeks vastu võtta.

■ Eestseisus, vaadanud läbi Eero Endjärve EALi liikmeks astumise avalduse ning tutvunud tema tööde mapiga, otsustab E. Endjärve EALi liikmeks vastu võtta.

■ Eestseisus, vaadanud läbi Raul Järgi EALi liikmeks astumise avalduse ning tutvunud tema tööde mapiga, otsustab R. Järgi EALi liikmeks vastu võtta.

■ Eestseisus peab vajalikuks saata Tallinna Linnavalitsusele ja linnavolikogule kiri ettepanekuga kutsuda kiiremas korras ellu Tallinna arhitektuurinõukogu. EAL on valmis nõukogusse määrama ka omapoolseid esindajaid.

EALi ÜLDKOGU KOOSOLEK

26. jaanuar 2006

1. PÄEVAKORRA KINNITAMINE

M. Mutso tutvustab EALi üldkogu koosolekust osavõtjatele koosoleku päevakorda. Üldkogu kinnitab päevakorra.

2. ÜLEVADE EALi LIIKMESKONNAST

(M. MUTSO)
Seisuga 26. jaanuar 2006 kuulub EALi 373 liiget.

Koosolekule registreerus 145 EALi liiget. Vastavalt EALi kehtivale põhikirjale on üldkogu otsustusvõimeline sõltumata osalejate arvust.

Surma läbi lahkusid EALi liikmed Valdur Malmre 15.11.1933-01.09.2005, Karl Renser 15.05.1969-06.11.2005, Ethel Brafmann 08.07.1921-07.11.2005, Linda Mitt 09.07.1915-08.11.2005, Karl Tihasse 27.05.1914-15.11.2005, Villu Rohla 09.09.1952-29.11.2005, Teddy Böckler 17.06.1930-08.12.2005, Jüri Karma 26.02.1928-18.01.2006.

Lahkunud EALi liikmeid mälestatakse leinaseisakuga.

Uued EALi liikmed:

1. **Paavo Kais** — sünd. 20.03.1968. Lõpetanud 1994. aastal TKÜ dipl. arhitektina.

Töötab AS Merko Ehituses.
Alus: EALi eestseisuse otsus nr. 68/28.04.2005

2. **Harry Klaar** — sünd. 18.02.1975. Lõpetanud 2002. aastal EKA arhitektuuri

eriala kutsemagistrina.

Töötab arhitektuurbüroos On Arhitektid OÜ.

Alus: EALI eestseisuse otsus nr. 71/09.06.2005

3. Raimo Tabri — sünd. 27.03.61. Õppinud TPI ehitusteaduskonnas.

Töötab arhitektuurbüroos PlaanPlaan OÜ.

Alus: EALI eestseisuse otsus nr. 71/09.06.2005

4. Armin Valter — sünd. 27.04.1978. Lõpetanud 2004. aastal EKA arhitektuuri eriala magistrikraadiga.

Töötab arhitektuurbüroos Künnapu & Padrik AS.

Alus: EALI eestseisuse otsus nr. 76/06.10.2005

5. Toomas Paaver — sünd. 08.08.1976. Lõpetanud 2003. aastal EKA arhitektuuri eriala magistrikraadiga.

Alus: EALI eestseisuse otsus nr. 76/06.10.2005

6. Urmas Luure — sünd. 12.05.1971. Lõpetanud 1997. aastal EKA dipl. arhitektina.

Töötab FIEna.

Alus: EALI eestseisuse otsus nr. 76/06.10.2005

7. Karli Luik — sünd. 19.12.1977. Lõpetanud 2003. aastal EKA arhitektuuri ja linnaplaneerimise eriala. Omandanud 2005. aastal Keskk-Euroopa Ülikooli Department of Gender Studies erialal magistr kraadi.

Töötab Salto Arhitektuurbüroo OÜ-s.

Alus: EALI eestseisuse otsus nr. 77/20.10.2005

8. Eero Endjärv — sünd. 24.01.1973. Lõpetanud 2001. aastal EKA arhitektuuri eriala kutsemagistrina.

Töötab arhitektuurbüroos OÜ Agabus, Endjärv & Truverk Arhitektid.

Alus: EALI eestseisuse otsus nr. 83/19.01.2006

9. Mattias Agabus — sünd. 14.09.1977. Lõpetanud 2001. aastal EKA arhitektuuri ja linna-planeerimise eriala kutsemagistrina.

Töötab arhitektuurbüroos OÜ Agabus, Endjärv & Truverk Arhitektid.

Alus: EALI eestseisuse otsus nr. 83/19.01.2006

10. Priit Pent — sünd. 09.04.1973. Lõpetanud 2000. aastal EKA arhitektuuri eriala kutsemagistrina.

Töötab arhitektuurbüroos OÜ Agabus, Endjärv & Truverk Arhitektid.

Alus: EALI eestseisuse otsus nr. 83/19.01.2006

11. Raul Järg — sünd. 26.10.1973. Lõpetanud 2001. aastal EKA arhitektuuri eriala kutsemagistrina.

Töötab arhitektuurbüroos OÜ Agabus, Endjärv & Truverk Arhitektid.

Alus: EALI eestseisuse otsus nr. 83/19.01.2006

12. Illimar Truverk — sünd. 20.03.1967. Lõpetanud 2001. aastal EKA arhitektuuri ja linna-planeerimise eriala kutsemagistrina.

Töötab arhitektuurbüroos OÜ Agabus, Endjärv & Truverk Arhitektid.

Alus: EALI eestseisuse otsus nr. 83/19.01.2006

EALI liikmeks ennistati:

Piret Kivi — sünd. 27.01.1957. Lõpetanud 1981. aastal ERKI dipl. arhitektina.

Omandanud magistrikraadi Université de Montréalis.

Töötab FIEna.

Alus: EALI eestseisuse otsus nr. 82/05.01.2006

3. KOKKUVÕTE EALI ESIMEHE M. MUTSO ETEKANDEST EALI TEGEVUSE KOHTA AJAVAHEMIKUS 2005. MÄRTS — 2006. JAANUAR

ARHITEKTUURIPOLIITIKA-ALANE TEGEVUS

- Osalemise kultuuriministri juurde moodustatud arhitektuurikomisjoni (komisjoni esimees M. Mutso) töös.
- Tegemine õigusloomega seotud probleemidega - n. parandusettepanekute tegemine ehitus- ja planeerimisaladusse, Ehituse töövõtulepingu üldtingimustesse, Ehituse alltöövõtulepingute üldtingimustesse, riigihankeseadusesse.
- Tegemine arhitektuurivaldkonnaga seonduvate autorioiguse küsimustega - n. Arhitektide Autorioiguse Komisjoni (AÖK) põhimääruse koostamine. Hea Tava Reeglite koostamine.
- Suhtlus ajakirjandusega.

ARHITEKTI KUTSE

EALI kutsekomisjoni töö — kutsetaotlejate tausta ja töödega tutvumine, taotlejalite kvalifikatsiooni omistamise/mittemistamise üle otsustamine. Volitatud

arhitekt V kutsetunnistuste väljastamine.

EALI KOMMUNIKATSIOONI-ALANE TEGEVUS

Olulisemad EALI poolt korraldatud üritused:

- 28.-30.04.2005 - rahvusvaheline seminar teemal Linnad vee äärest
- 09.-13.05.2005 - lahtiste uste päevad arhitektuurbüroodes
- 13.06.2005 - ekskursioon KUMUusse
- 15.06.2005 - Väljasõit Toomani Talumuuseumisse
- 08.-12.08.2005 — EALI õppereis Londonisse
- 11.-14.08.2005 - EALI õppereis St. Peterburi
- 20.-21.08.2005 - EALI suvepäevad Narva-Jõesuu Sanatooriumis, millele eelnes EALI pressikonverents. Suvepäevade välisesineja oli prof. John Hamilton Frazer.
- 23.09.2005 - teabepäev teemal 1974. aastal koostatud Viljandi linna generaalplaan
- 07.-17.10.2005 - Eesti Arhitektuuri Päevad:
- 07.10.2005 - EALI 84. sünnipäeva tähistamine matinega restoranis Pegasus (müsteeris Kärt Tomingas)
- 7.-9.10.2005 - workshop Kodu kodutule Arhitektuuri- ja Disainigaleriis
- 10.-31.10.2005 - EALI aastanäitus Era- mu 2002-2006 Sakala Keskuses. Näituse avamisel anti Kätte EALI arhitektuuri-preemiad. Näitus kujundati rändnäituseks.
- 12.10.2005 - seminar Eesti Arhitektuur

Von Krahli baaris, kus 5 arhitektuurirüh-
 rood tutvustasid oma tööd, millele järg-
 nes diskussioon arhitektide ja kriitikute
 vahel.

14.10.2005 - arhitektuuriekspertsioon
 Väike kunstiteadlase ja arhitektuurikrii-
 tiku Andres Kure juhtimisel (Külastati
 viimasel ajal valminud huvitavamaid era-
 muid)

17.10.2005 - autorikaitseteemaline se-
 minar Õigusinstituudis

31.10.-30.11.2005 - laste joonistusvõist-
 lusele *Koht, kus mulle meeldib linnas olla*
 saabunud tööde eksponeerimine TLV
 akendel

• 22.12.2005 - EALI jõululõuna Kloostri-
 aidas (musitseeris Jaan Tätte)

Jätкус:

- töö EALI koduleheküljega
- ajakirja Ehituskunst väljaandmine
- EALI Teataja väljaandmine
- arhitektuurifilmide tootmine — (val-
 mis MAJA 2004)

EKSPERTIISIDE LÄBIVIIMINE

EAL töötab välja ekspertiiside läbiviimi-
 se korra. Suuremad objektid, millele
 teostati ekspertiis:

- Maanteemuuseumi väljalade lahendus
- Ringhäälingute hoone
- nn Fahle maja
- Tallinna sadama-ala planeering

märkus: Tallinna sadama-ala planeerin-
 gu läbivaatamise järel otsustati läbi viia
 Tallinna sadama-ala charrette (Hardo
 Aasmäe juhtimisel), mille tulemusel val-

mis Tallinna Vanasadama linnaruumiline
 arengukava.

ARHITEKTUURIVÕISTLUSED

Pikemalt peatub M. Mutso Eesti Rahva
 Muuseumi hoone rahvusvahelise arhi-
 tektuurivõistluse korraldamisel. Arhitek-
 tuurivõistlusega, millele laekus 108 võist-
 lustööd, järgnes skandaal — žüri ei ol-
 nud võistluse tulemuste osas üksmeelel.
 Žürii ekspert Karin Hallas-Murula tõsta-
 tas võidutööga seoses üles identiteedi
 probleemi.

EESTI ARHITEKTUURI TUTVUSTAMINE

VÄLISRIIKIDES. VÄLISSUHTLUS

- Osavõtt Berliinis Saksa arhitektuurikes-
 kuses DAZ toimunud näitusest
 “Emerging Identities — EASTI”
- Osalemine vaatlejaliikmena EUROSPAN
 8 töös
- Osalemine EUROSPAN 9 töös.
- märkus: Europan Eesti uueks sekretä-
 riks valiti Laila Pödra.
- Aprill 2005 - EALI juhatusel viisit Šoti-
 maale Glasgow'isse

- Osalemine ACE töös

märkus: ACE Eesti esindaja on Andres
 Levald. Tõnu Laiгу kuulub ACE 10-liik-
 melisse juhatusse.

- Osalemine UIA/BAUA töös
- märkus: BAUA Eesti president on
 Hindrek Kesler.
- Juuli 2005 — juhatusel osavõtt UIA kong-
 ressiist Istanbulis

VALDKONDADEVAHELINE SUHTLUS

- 06.10.2005 - loomeliitude seltsingud

koristustalgud Paljassaarel

- 06.01.2006 - loomeliitude ühine uus-
 aastapidu koos debatiga *Kultuurilinn*
2011, Tallinn või Tartu? No99-teatris
- Osavõtt Eesti Sisearhitektide Liidu aas-
 tapreemia 2005 väljaandmise žürii tööst
 (osales M. Mutso)
- Osavõtt EKA uue hoone valmiskomis-
 joni tööst (osales M. Mutso)

EALI AUKOHTU TÖÖ

EALI Aukohtu tööst annab ülevaate T.
 Joandi.

ETTEVALMISTAMISSTAADIUMIS OLE- VAD PROJEKTID:

- Lasnamae paneelmajade *workshop*
 koostöös Briti Nõukoguga
- Kahni päevad (6.-7.10.2006) Kuresaa-
 res
- EALI suvepäevad

4. ÜLEVADE EALI PÄRNU SEKTSIOO- NI TÖÖST (M. HAAS)

Pärnu sektiooni esinaise Maire Haasi
 ettekande täistekst:

Pärnus on 15 arhitektide liidu liiget ja
 teist niipalju üritustel aktiivselt osalevaid
 arhekte, kellest 3-4 inimest tõsiselt
 kaaluval liidu liikmeks astumist. Loen
 seda Pärnu sektiooni tegevusele tunnus-
 tuseks, et oleme oma tegevusega suut-
 nud arhitektides äratada huvi arhitekti-
 de liitu astumise vastu. Samuti olen üri-
 tustele kutsunud Pärnu tegutsevaid si-
 searhitektide, neid on nelj.

2005. a. toimusid Pärnu sektioonil järg-

mised tootetvustused:

- 1) Auma EXPO - uue nimega FloorIN (Jüri
 Peetrimäe);
- 2) Tsehi sanitaartehnika Jika (Laufen)
 (Baltikumi filiaali juht);
- 3) Portugali firma Revigres keraamilised
 ja klinkerplaadid;
- 4) Ehituses kasutatavad plastikud fir-
 malt Propplast (Veiko Jürkatam).

Sektiooni koosolekutel on arutatud
 tähtsamaid linnaehituse probleeme:

- 1) Elmar Lepa idee veetorn “pilvelõhku-
 jaks” ümber ehitada;
- 2) Apartmenthotell September;
- 3) Keslinna uue silla asukoht;
- 4) Rein Raie ettekanne Pärnu ajalooli-
 sest arhitektuurist.

2005. aastasse jäid mitmed juubelisün-
 nipäevad. Aasta algas pr. Maimu Palmi
 80. juubeliga. Tema on Pärnu vanim te-
 gutsev arhitekt, projekteerib poja Tõnis
 Palmi firmas eramuid. Mais tähistati
 Maie Kaisi 55. sünnipäeva. Augustis oli
 koguni topeltjuubel - Tõnis Palmil 18.
 augustil 50 ja Rein Raiel 21. augustil 55.
 19. augustil said mõlemad tähtpäevad
 ühiselt tähistatud.

Peale KOV valimisi hakati koostama uut
 linna ehitusmäärust. Rõõmustav on see,
 et komisjoni kutsuti ka üks Pärnu sekt-
 siooni liige. Sektisoon valis ennast esin-
 dama Tõnis Palmi, kuid kahjuks on jää-
 nud tema ettepanekud seni vajaliku tä-
 helepanuta. Ei ole ju normaalne olukord,
 et linnaarhitekti ei ole võimalik otsuseid

vastu võtta - tema asemel otsustavad teised, mittearhitektidest ametnikud. Näiteks eelmisele volikogu istungile kehtestamiseks esitatud volitatud arhitekt V. Eda Soollepi koostatud detailplaneeringule tegi ekspertiisi insener-konstruktor ja kokkuvõtva otsuse majandusharidusega osakonnajuhataja.

Kurb on tõdeda, et ehitustegevus on kandunud Pärnu ümbruse valdadesse. Kuivõrd on selles süüdi linnaplaneerimise osakonna töökorralduses või -korraldamatuses, seda ei oska öelda, kuid linnatulu baas väheneb.

Praegune osakonnajuhataja on küll töölt vabastatud "poolte kokkuleppel", kuid asetäitjaks on määratud samsasuguse ettevalmistusega inimene, vähik ehitusplaneerimisalal.

Kõige tipuks arreteeriti Pärnu linnarhitekt, süüdistatuna naabrist ärimehel poolit ema müüdnud ehituskruundi projekteerimisitingimuste allkirjastamises. Ei tea, kas kuulduste järgi politseis tutvusi omav ärimees on korraldanud oma asja ajamiseks ametniku hirmutamise või on tegemist laiemalt võetava arhitektkonnaga kui tüüliku elukutse kriminaliseerimisega riigis võrreldavalt allilmagruppeeringutega ehk maffiaga?

Kes on järgmine?

Ei ole kahtlust, et politsei on üle reageerinud ja kasutanud ebaadekvaatsaid võtteid kaebuste menetlemisel, solvates

arhitekti au ja väärrikust. Kas EAL peaks tegema siseministrile sellekohase järelepärimise?

5. ÜLEVADE SEENIORIDE SEKTSIOONI TÖÖST (F. TOMPS)

Seenioride sektsiooni juhataja F. Tompsi ettekande täistekst:

Meie kõigi osaks on üks üheaegne ja paratamatult ühine tegevus, mida meist keegi heal meel el tunnistada ei taha — me vananeme. Vanadus arhitektile ei tähenda aga tingimata seda, et varasemast professionaalsest tegevusest peaks loobuma. EAL seenioride sektsioon tekitab selle nimel, et ka vanemas eas säiliks erialane vaimne aktiivsus, loominguiline mõtteviis ja püsimine kaasajas.

Seenioridele on kujunenud nüüd juba kindlaks traditsiooniks igakuised kohtumised kuu esimesel teisipäeval. Need kokkusaamised on toimunud EAL ruumides, kus on tähistatud kolleegide juubeleid ja ka riiklikke tähtpäevi, vaagitud arhitektuuriga seotud päevaprobleeme ja koostatud tegevusplaan.

Juba aastaid on toimunud reeglina etteplaneeritud kolm erineva eesmärgiga üritust:

- Reis isiklike autodega Tallinna piirialadele. Turvutud on ehitustegevusega Põhja-Tallinna Kalasada piirkonnas, Koplis ja Paljassaares, Haaberstis ja Vanas Pääskülas.

• Väljäsõit koos EAL eestseisuse liikmetega ettekavandatud kohtumisele selleks väljavalitud maakonda või linna kohalike arhitektuuriküsimuste arutamiseks. Nimetatud eesmärgil on käidud Lääne- ja Ida-Virumaal, Läänemaal, Saaremaal, Tartus, Paldiskis ja Viljandis, mis toimus eelmisel aastal. Peamisteks kohapealseteks probleemideks on olnud linna territooriumi planeeringud ja linnaruumi kujundus.

• Sõidud välisriikidesse on korraldatud osalusvõimalusega kõikidele EAL liikmetele eelistusega vanematel. Välisreisid on olnud õppeotstarbelised ja sageli seotud ka kohapeal toimuva ehitusmessiga (näit. Rootsis ja Soomes). Viimaste aastate õppereisid on toimunud Soome, Rootsi, Gotlandile, Berliini, Riigaja Sankt Peterburgi. Viimatinimetatu toimus 2005. aastal.

Lisaks ringsõitudele väärrib seenioride tegevuses veel märkimist osalus prototis golfiväljakute rajamise vastu Piritale Lillepi parki, kuhu praegu kavandatakse looduskaitsela. Eriti oluliseks võib seenioride tegevuses pidada sobiva asukohta leidmist Eesti loomeliitide hooldekodu asutamiseks Nõmmele Põllu tänaval asuva endise rinnalaste ja emade haigla kasutult seisvatesse hoonetesse ja sellega seotud läbiraakimisesse Kultuuririnnisteeriumiga.

Käesoleval ajal toimub hooldekodu projektidokumentatsiooni koostamine, mis

valmib käesoleval aastal. Hooldekodus on ettenähtud kokku sada voodikohta, millest 40 kuuluvad loomeliitudele. Sellega on alanud kümme aastat kestnud probleemi lahendamise kõige kaasaegsemal tasemel.

Käesoleval 2006. aastal on kavandatud tutvumine Tallinna kirdepiirkonnaga ja väljäsõit Peipsi läänekalda maakondadesse. Õppereisiks välismaale tehakse valik Taani, Ungari ja Itaalia vahel.

6. ÜLEVADE ARHITEKTUURIVÕISTLUSTEST

Emil Urbeli ettekannet on Teatajas avaldatava teksti osas täiendanud S. Liiva-leht.

2005. ja 2006. aasta üldkogude toimimise vahelisel perioodil EALiga koostöös korraldatud võistlused olid järgmised:

■ **Pärnu vanalinna ja rannapiirkonnas tänavakaubanduse inventari ja jäätmejaamade kujundusvõistlus** (28.02.2005 - 28.03.2005)

Pärnu Linnavalitsuse ja EALI koostöös korraldatud võistluse eesmärgiks oli saada Pärnu vanalinnale ja kesklinna rannale ning sellega külgnevale alale iseloomulik tänavakaubanduse müügikohade inventari ja jäätmejaamade kujundus ning hooajalise kandekaubanduse inventari kujundus. Võistlusele laekus 7 tööd.

Võistluse tulemused:

I preemia (20 000.- kr) - võistlustöö määr-

gusõna all „HOOAEG“, autor **Peeter Varrak**.

II preemia (15 000.- kr) — võistlustöö märgusõna all „PURJEKAS“, autorid **Maarja Kask** ja **Ralf Lööke** (AB Salto OÜ).

III preemia (5000.- kr) - võistlustöö märgusõna all „LEELE“, autor **Maarja Kask**.

■ **Metsakalmistu - Arhitektide kalmeala ideeprojekti arhitektuuri-võistlus** (4.04.2005-23.05.2005)

Võistluse eesmärgiks oli saada Tallinna Metsakalmistul asuva kalmeala terviklik planeeringuline-kujunduslik ideekavand, mille lahendus korrastaks olemasolevat ja kujundaks uued kalmegrupid, teerajad, väikevormid, haljastuse ja heakorrastuse. Võistlustöödele oodati, et need väärtustaksid Metsakalmistu milljööd ning oleksid kalmistukujunduse esikujuandvaks näiteks. Võistlusele laekus 3 tööd.

Võistluse tulemused:

I preemia (30 000.- kr) — töö märgusõna all „SERPENTIIIN“, autorid **Maarja Kask** ja **Ralf Lööke** (AB Salto OÜ).

II preemia otsustati välja andmata jätta tööde vähesuse ja taseme puudumise tõttu.

III preemia (10 000.- kr) — töö märgusõna all „ERE“, autorid **Violette Decaux**, **Sabrina Gilet**, **Katrin Koov**, **Kaire Nõmm**, **Heidi Urb** ja **Siiri Valner** (Kavakava OÜ).

Ergutuspreamia (5000.- kr) — töö märgusõna all „VÄRAVAKAAR“, autor **Kadi Tuul**.

■ **EALI kõnepuldide võistlus tudengitele** (8.04.2005 — 9.05.2005)

EALI ja klaasifirma Glaverbel korraldatud võistluse eesmärgiks oli kaasaegse portatiivse, peamiselt klaasist kõnepuldide eskiislahenduse saamine. Osaleda võisid kõik Eesti Vabariigi õppivad arhitektuuri, sisearhitektuuri, tootedisaini, klaasikunsti või teiste erialade bakalaureuse- ja magistriõppe üliõpilased.

Võitjaks osutus ja **peapreemia** (10 000.- kr) sai töö märgusõna all „PORTU“, autor **Lauri Vaimel**.

Kõnepult valmis 20.-21.08.2005 Narva-Jõesuu sanatooriumis toimunud EALi suvepäevadeks.

■ **Maatra talurahvamuseumi pildiratud osalusega arhitektuurivõistlus** (27.05.2005 — 06.09.2005)

Maatra Talurahvamuseumi, Eesti Kultuurimälestisriigi ja EALI koostöös korraldatud eskiisprojekti ideevõistluse eesmärgiks oli saada parim lahendus Maatra Talurahvamuseumi hoonekaasajastamiseks ja laiendamiseks. 2-etapilise võistluse II vooru pääses 4 tööd.

Võistluse tulemused:

I preemia (40 000.- kr) — töö märgusõna all „HEINAMAA“, autorid **Tomomi Hayashi** ja **Hanno Grossschmidt** (AB HG Arhitektuur).

II preemia (25 000.- kr) — töö märgusõna all „TALGUD“, autorid **Andres Lember** ja **Tarmo Maiste** (AB Male Arhitektid).

III preemia (15 000.- kr) — töö märgusõna „PÄRAND“, autor **Liina Jaanus**.

Ergutuspreamia (10 000.- kr) — töö märgusõna all „PART“, autor **Indrek Järve** (AB Schults ja Partnerid).

■ **Tartu Ülikooli Narva Kolledži uue hoone arhitektuurikonkurs** (15.04.2005 - 18.07.2005)

Tartu Ülikooli poolt korraldatud konkursi eesmärgiks oli saada Tartu Ülikooli Narva kolledži uuele õppehoonele edasise projekteerimise aluseks olev parim arhitektuurne ideelahendus (eskiisprojekt). Konkursi tulemused:

I preemia — töö märgusõna all „VIHM“, autorid **Katrin Koov**, **Siiri Vallner** (OÜ Kavakava) ja **Indrek Peil** (OÜ Head arhitektid).

II preemia — töö märgusõna all „PEEGELDUS“, autorid **Maarja Kask**, **Karli Luik**, **Ralf Lööke** (OÜ Salto AB).

III preemia — töö märgusõna all „PIIRILINE“, autor **Peeter Varrak** (Hirvesoo AB).

Ostupremiad — tööd märgusõnade „KVARTAL“ ja „MÄSS“ all, autorid vastavalt **Koit Ojaliv** ja **Juhan Rohla** (AS Amhold) ning **Ülar Mark**, **Indrek Tiigi**, **Kaja Pae**, **Paco-Ernest Ulman** (OÜ Urban Mark).

■ **Kihnu sadamaala planeerimise ja hoonestamise ideevõistlus** (26.06.2005 — 30.09.2005)

Kihnu Vallavalitsuse ja EALI koostöös ning Eesti Kultuurkapitali arhitektuuri sihtkapitali rahalisel toetusel korraldatud võistluse eesmärgiks oli saada parim Kihnu sadamaala ruumistruktuuri

korrastamise ja tervikliku planeerimise idee, mille tulemusena muutuks Kihnu sadamaala kinnullikuks sadamakülaks. Võistlusele laekus 9 tööd.

Võistluse tulemused:

I preemia (60 000.- kr) — töö märgusõna all „KÕU“, autorid **Siiri Valner**, **Kaire Nõmm**, **Helina Lass**, **Anna-Liisa Unt** (KAVAKAVA OÜ).

II preemia (40 000.- kr) - töö märgusõna all „MEMM“, autorid **Tõnu Laanemäe**, **Tõnu Laiu** (QP Arhitektid OÜ).

III preemia (25 000.- kr) - töö märgusõna all „TROI“, autorid **Rene Sauemägi**, **Villu Scheler** (AB PLUSS OÜ).

■ **Tallinna Loomaia läänevära kompleksil avalik arhitektuurivõistlus** (15.08.2005 - 15.09.2005)

Tallinna Kultuuriväartuste Ameti, Tallinna Loomaia, TSM Projektijuhitumise OÜ ja EALI koostöös toimunud arhitektuurse ideekavandi võistluse eesmärgiks oli saada parim lahendus Tallinna Loomaia läänevära kompleksile asukohaga Ehitajate tee 150/Paidiski mnt 145 Ehitajate tee poolses pääslas. Võistlusele laekus 10 tööd.

Võistluse tulemused:

I preemia (75 000.- kr) — töö märgusõna all „DELTA“, autorid **Inga Raukas**, **Monika Löve** ja **Oliver Soomets**.

II preemia (50 000.- kr) — töö märgusõna all „AARCH“, autorid **Tõnu Laiu** ja **Tõnu Laanemäe** (QP Arhitektid OÜ).

III preemia (25 000.- kr) — töö märgusõna all „LAGUUN“, autorid **Maarja Kask**, **Ralf Lööke** ja **Karli Luik** (AB Salto OÜ).

Ergutuspremiad (á 15 000.- kr) — tööd märgusõnade „KOHTUMINE METSARA-JAL“ ja „FAUN“ all, autorid vastavalt **Andres Lember** (Male Arhitektid OÜ) ja **Peeter Varrak** (Hirvesoo AB).

■ **ERM — Eesti Rahva Muuseumi hoone rahvusvaheline arhitektuuri-võistlus** (22.06.2005 — 10.11.2005)

Eesti Rahva Muuseumi, EV Kultuuriminsteeriumi ja EALI koostöös korraldatud Eesti Rahva Muuseumi uue hoone rahvusvahelise arhitektuurivõistluse eesmärk oli leida Eesti Rahva Muuseumi uue hoonekompleksi parim arhitektuur- ja ning territooriumi planeeringuline lahendus. Võistlusele laekus 108 tööd. Võistluse tulemused:

I preemia (700 000.- kr) — töö märgusõna all „MEMORY FIELD“, autoriteks Parisis ja Londonis elavad itaalia päritolu arhitekt **Dan Dorell**, Liibanoni päritolu **Lina Ghotmeh** ja Jaapani päritolu **Tsuyoshi Tane** (töögrupp Deidre O'Neill, John G Williams, Niccolo Baldassini).

II preemia (500 000.- kr) — töö märgusõna all „GEMS“, autorid Soome arhitektid **Juho Grönholm**, **Antti Nousjoki**, **Janne Teräsvirta** ja **Samuli Woolston** arhitektuuribüroost ALA Architects (töögrupp Ville Haimala, Auvo Lindroos, Niklas Mahberg, Pauliina Rossi, Pekka Sivula, Erling Sommerfeldt, Risto Wikberg, Klaus Stolt, Marko Huttunen, Mikko Teräsvirta).

III preemia (300 000.- kr) — töö märgusõna all „ESTONIA IS ON THE VERGE OF

A NEW MILLENIUM“, autorid Austria arhitektid **Alfred Bramberger**, **Thomas Pucher**, **Heidrun Steinhäuser**, **Martin Mathy** ja **Christa Pucher** arhitektuuribüroost BRAMBERGER [architects] — Atelier Thomas PUCHER.

Ostupremiad (á 100 000.- kr) läksid järgmiste märgusõnadega võistlustöödele:

„LIGHTFIELD“, autor Suurbritannia arhitekt **Gianni Botford**, arhitektuuribüroost Gianni Botford Architects.

„GROCHET“, autorid Eesti arhitektid **Ott Kadarik**, **Villem Tomiste**, **Mihkel Tüür**, kaasautorid **Krista Saluveer** ja **Urmas Oja** arhitektuuribüroost Kosmos.

„LAKE WHISPER“, autorid Šveitsi arhitektid **Manuel Bieler**, **Marco de Francesco**, **Antoine Robert-Grandpierre** ja **Laurent Saurer** arhitektuuribüroost Localarchitecture.

„KIVI KIVE SISU“, autorid Soome arhitektid **Kimmo Friman**, **Esa Laaksonen** ja **Marko Pulli** arhitektuuribüroost friman.laaksonen arkkittehdit.

7. ÜLEVADE EUROOPA ARHITEKTIDE NÕUKOGU (EAN-ACE) TEGEVUSEST (A. LEVALD)

EALI osavõtt EAN tööst on sel aastal varasemaga võrreldes tugevam — seda kindlasti ka põhjusel, et alates 2005. aastast kuulub EAN 10-liikmelisse juhatusse EALI esindaja, kelleks on Tõnu Laigu. 2005. aastal toimus 2. EAN peassambleed. Assamblee raames toimuvatel istungitel, mis on sisuliselt arhitektuuri poliitilised arutelud, käsitletakse EAN te-

gevusfääri kuuluvaid valdkondi. Kevadisel assambleel analüüsiti arhitekti kohta ühiskonnas, sügisel EAN tegevusstrateegiat. Tegevusstrateegias seati eesmärgiks Euroopa institutsioonide senisest veel tugevam teavitamine liberaalse turuvõistluse sotsiaal-kultuurilistest kõrvalmõjudest ning surve avaldamine, et seada ehitatud keskkonna kvaliteet Euroopa kodanike üheks põhiliseks avalikuks huvi.

EAN — Euroopa Liidu liikmesriikides tegutseva 350 000 arhitekti esinduse ja Euroopa Komisjoni ühiskondliku surveorganisatsiooni — olulisemateks tegevusvaldkondadeks on arhitektide huvide kaitsmine koos vastava lobby-töö tegemisega, sh avalike riigihangete teemaatikasse puutuvate probleemide lahendamise, arhitekti kutseõueteest kindlendamise tagamine, tegevuskeskonnana parandamine jne. Üle-eelmisel aastal anti EAN liikmesriikidele välja soovituslik juhendamaterjal (Public Procurement Guidelines) Euroopa avalike hangete seadusandluse, arhitektuuri teenuste ja arhitektuurivõistluste kohta. Nimetatud dokument abistab vastava euroridrektiivivõuete sisseviimisel rahvuslikku seadusandlusesse. EANi üheks soovituslikuks on, et tulevikus lahutatakse projekteerimishange ehitushankest, ei esitataks hangetel osalemisel diskrimineerivaid nõudeid (käive jms) ning arhitektiteenus ostmisel hankekorras lähtutaks senisest enam kvaliteedist. Ka Eestis on püütud EAN sellekohaseid vastavaid soovitusi riigihangete puhul seadusandluses-

se sisse kirjutada, kuid kahjuks on see väga vaevaline seoses suure ehitusfirmade ringkatsele ja majanduslikule toetusele Eesti erakondadele.

EAN peassambleel vastu võetud hinnadumpingu resolutsioon peaks andma rahvusvahelistele organisatsioonidele kindlustunnet võitluses hinnadumpingu liimingutega.

EAN juhatusel poolled liikmed on valitud, poolled roteeruvad. Sügisel Luksemburgis toimunud EAN peassambleel moodustati EANle uus 10-liikmeline juhatus. Vastavalt EAN uuele põhikirjale on juhatusel liikmed üleminekuperioodil valitud üheks aastaks. Üldkogul toimunud esimest korda presidendit otsevalimised. Napi hääletamusega sai teises valimisvoorus EAN esimeheks järgmiseks kaheks aastaks soomlase Juhani Katineni eesprantslane Jean-François Susini.

A. Levald on seisukohal, et Eestis peaks rohkem tähelepanu pööratama EAN soovitusetele ja vastuvõetud otsustele ning neid Eesti arhitektuurivaldkonnaga seotud seadusandluses rakendada. Informatsioon EAN poolt vastu võetud otsuste kohta on kättesaadav perioodiliselt ilmuvas teabelehes — selles antakse asjakohast infot vastu võetud erialade direktiivi kohta, soovitusi Euroopas korraldatavate arhitektuurivõistluste läbiviimiseks jne. Kogu informatsioon on saadaval EAN kodulehel www.aec-cae.org, juurdepääsuks liikmetele määratud osale (Members Network) saab tunnussõna EAL sekretariaadist projektijuhlt Pille Epnerilt.

8. ÜLEVAADE UIA/BAUA TEGEVUSEST

(H. KESLER)

BAUA Eesti presidenti Hindrek Kesleri ettekande täistekst:

1. UIA koosolek Peterburis 1.-5. aprill 2005

1.-5. aprillini toimus St. Peterburis UIA (International Union of Architects) II regiooniloomaade sektsoonide presidendide kokkutulek. EALI kui BAUA (Baltic Architects Unions Association) liiget esindasid üritusel M. Mutso ja H. Kesler. Kokkutuleku organiseerijaks oli UIA Venemaa sektsioon ning alateemaks Peterburi linnaehituslik olukord ja arengud. Kokkutulutele tutvustati Peterburi üli-üli dist arengut, suuremaid ehituskavasid ning uut, äsja kinnitatud üldplaneeringut. Üldplaneering näeb muu hulgas ette suuremaastabiilisi muudatusi linnalaad- neosas ja Peterburi merepoolse rannala muutmist atraktiivseks sadama ja äriparkiannaks. Samuti oli huvitav tutvuda kuulsa Mariinski Teatri juurdeehituse arhitektuuri võidutööga, mille autoriks on maailmanimi Dominique Perrault.

Teemadeks UIA raames oli liikmesmaade esindajate ühine ettekanded ja juulikuus Istanbulis toimuva maailmakongressi ettevalmistuste hekkeolukord. Seda tutvustas muuhulgas ka Türgi Arhitektide Liidu esimees Oktay Ekinci. Ettekannete läbiv teema oli arhitektuurialase tegevuse litsentseerimisega seotud — seda teemat puudutasid praktiliselt kõik esinejad. Eestipoolse ettekande tegi H.

Kesler, kellel oli võimalus tutvustada meie uut kutseorganisatsiooni süsteemi, mis võrreldes teiste regioonide maade praktikaga tundus olevat suhteliselt uudne ja läbimõeldud.

UIA regioonide ümberkorraldamise suhtes kõlasid suhteliselt taunivad seisukohad, kusjuures mitmed liikmesmaad, kelle esindajad on enne valjuhäälselt neid muudatusi nõudnud (Tsehhi), on oma seisusid seisukohti muutnud (Tsehhi, Slovakkia, Ungari). Kõlama jäi arvamuse, et mõne sektsiooni soov kuuluda teise regiooni on valuline ja suhteid rikkuv, samal ajal kui nähtav kasu puudub UIA kui globaalse organisatsiooni eesmärgid on veidi ähmased ja selged tulevikuvisionid puuduvad.

2. BAUA 2005. a. I töökoosolek 28. juuni 2005 Tallinnas

Eesti on 2005. aastast BAUA (Baltic Architects Unions Association) eesistujamaa. Eesistujamaa kohustuste hulka kuulub ühiseisukohade kujundamine suhtluses UIA-ga (International Union of Architects). BAUA põhikirjas on sätestatud, et eesistujamaa peab korraldama aastas kaks töökoosolekut.

Töökoosolek toimus 28.06.05 Tallinnas. Sellel osalesid Vytavtas Dicus (Leedu Arhitektide Liit), Juris Skalbergs (Läti Arhitektide Liit) ja M. Mutso, T. Laigu, H. Kesler EAL-st. Koosolekule eelnes ekskursioon Tallinnas ja sellele järgijal tutvustamiseks läti ja leedu kolleegidele eesti elamuarhitektuuri paremaid näiteid. Koosolek toimus hotellil Radisson

konverentsisaalis. Peamised päevakorrapunktid olid:

1. Läti ja Leedu kolleegide ettekanded arhitektuurielul hekkeisest Lätis ja Leedus.

2. Veljo Kaasiku ettekanne Eesti arhitektuuripoliitikast.

3. Ühiseisukoha kujundamine BAUA regionaalsest kuuluvusest.

4. BAUA taotluskirja vormistamine ja allakirjutamine.

BAUA liikmesriikide esindajad olid ühel meelel selles, et perspektiivis peaks BAUA kuuluma UIA esimesse regiooni (praegu olemas 2. regioon) koos teiste Euroopa Liidu maadega. Vastavasisuline pöördumine UIA presidenti poole enne kongressi oligi taotluskirja sisu.

3. UIA XXIII Kongress Istanbulis 8.-10. juuli 2005

1.-9. juulini toimus Istanbulis UIA kongress, mis tuleb kokku iga kolme aasta tagant. UIA ehk International Union of Architects — Rahvusvaheline Arhitektide Liit on organisatsioon, mis ühendab kõiki maailma riikide erialalite. UIA põhieesmärgid on arhitektide professionaalse tegevusega seotud probleemistik, nende lahendamise ja soovitude andmine, arhitektuurivõistluste korraldamine ja arhitektuurivaldkonna arengu tulevikuvisionide vahendamine. UIA on arhitektuuri valdkonna esindajate globaalne foorum. Kongressist võttis osa ka Eesti delegatsioon koos juhi M. Mutso, T. Laigu, U. Mark ja praegune BAUA (Baltic Architects Unions Association) president H. Kesler.

Kongressile eelnes nn. pre-congress tour, mis koosnes kümnest ettekannetest nelja päeva jooksul. Etteantud teema oli "Linn kui suur turuplats" ("Cities - Grand Bazaar of Architecture"), mida mitmetes ettekannetes interpreteeriti ka kui "Linn turumajanduse meelevaldas". Teemaalistele ettekannetele lisandusid paljude maailmanimega arhitektide nagu Mario Botta, Peter Eisenman, Massimiliano Fuksas, Zaha Hadid, Tadao Ando, Robert Venturi, jt. viimase aja loomingu tutvustused. Kahjuks jäid mitmed kuulused tulemata (Dominique Perrault, Rem Koolhaas, Hans Hollein jt.).

Raamteemast kramplikult kinni ei hoidud — oli ettekandeid, mis otseselt ei haakunud sellega, nagu Peter Yeardon'i (Rhode Islandi Disainikooli arhitektuuri ja disainireaduskond) ettekanne nanotehnoloogia perspektiivsetest rakendusvõimalustest arhitektuuris. Teema raames ettekannetest domineerisid seisukohad, mis võeti kokku mitmetes Kongressi pöördumistes ja deklaratsioonides nagu "Üleilmastumine ja arhitektuur: arhitektuur mille dikteerib rahvusvaheline kapital", "Formuleerigem uus globaalne kultuuriprotsess globaalseerumise vastu" jpt. Need pealkirjad räägivad enda eest — valdavalt ollakse mures globaliseeruva kapitali poolt dikteeritava massikultuuri filosoofia levimise ja inimeste mõttealaadilistumise pärast, mis toob kaasa lõppkokkuvõttes humaansete-kultuuriliste väärtuste ühtlustumise ja paratamatult nende kadumise. Oli ka optimistlikumaid

sõnavõtte, milles sisaldus arvamus, et globaalseerumises tuleb näha lihtsalt ta-sandi vahetust — “change level and look around” — uus olukord pakub uusi või-malusi arhitektuuri jaoks.

Kongress ise toimus kolmel päeval (8.-10.07). 8. ja 9. juulil toimusid peassamb-lee istungid ja 10. juulil UIA juhtorganite valimised. Kuulati ära büroo liikmete, komisjonide direktorite ja regioonide viitse-presidentide ettekanded eelnenud perioodi tegevuse kohta. Aruanded said kongressi heakskiitu. Suurema problee-mina tõstatas UIA varahaldusega tege-leva Donald J. Hackl i (USA) murelikus ettekandes sisaldav mure UIA finants-olukorra pärast. Nimelt ei suuda või ei-soovi paljud UIA liikmesriigid liikmemak-su tasuda, mis on peamiseks põhjuseks UIA halva finantsolukorra tekkimises. Olukorra parandamiseks karmistas as-samblee oma sisemist seadusandlust krooniliste mittemaksjate suhtes aga muutis ka liikmemaksu tasumise metoo-dikat paindlikumaks, mis arvestab riiki-de erinevat elatustaset.

Kongressil valiti organisatsioonile uus president kauaaegse Jamie Lerner i asemele. Valituks osutus Gaetan Siew — 1954. a. sündinud Mauritiuse (saareriik Okeaanias) arhitekt, kes oma erialalise hariduse saanud Prantsusmaal Marselle s, on tegevarchitkt ning UIA —ga seotud 1993. aastast. Temaga kon-kureerisid Louise Cox Austraaliast, Alek-sander Kudrjavitsev Venemaalt ja Hisham Albakri Malaisiast. Enne valimisi sai Gaetan Siew'le üle antud ka BAUA

pöördumine seoses mei väljakujunenud seisukohaga, et Euroopa Liidu liikmes-maad peaksid kuuluma ühte ja samasse regiooni. Oma valimisjärgses sõnavõtu-s puudutas Gaetan Siew seda küsimust ja ütles, et regionaalse struktuuriga peab järgmisel aruandeperioodil tegelema.

Suur osa reaalsest tööst tehakse UIA komisjonides, millest peamised on Arhi-tektuurihariduse Komisjon (Architectural Education Commission), Professionaalse Praktika Komisjon (Professional Practice Commission) ja Rahvusvaheliste Arhitektuurivõistluste Komisjon (International Competitions Commission). See pole muidugi kõik — on palju nn sub-komjone. Küsimus het-kel kõlabki — kas ja millistes komisjoni-des võiks BAUA osaleda. Pole reaalne osaleda kõikide töös, kuid mingi sisevaa-de UIA tegevusele nõ seestpoolt võiks meil olla.

4. BAUA 2005. a. II töökoosolek ja arhitektuuripäevad Viinuses 11.-14. oktoober 2005

Ürituste kava

11.10.5 Tutvumine arhitektuurinäituse “Leedu arhitektuur 2003-2005” töödega.
12.10.5 Tutvumine žürii poolt väljavali-tud valminud hoonetega kohapeal.
13.10.05 Žürii istung, lõpliku otsuse vor-mistamine. Leedu Arhitektide Kongress. Bankett, arhitektuurinäituse preemiata jagamine.
14.10.05 BAUA töökoosolek.

BAUA 2005. a. II töökoosolek

Osavõtjad: Juris Skalbergs - BAUA Läti sektsiooni v.p.
Vytautas Dicius - Leedu Arhitektide Liidu endine esimees
Kestutis Pempe - Leedu Arhitektide Liidu esimees
XXX LAL-i Viiniuse sektsiooni esimees
Hindrek Kesler - BAUA Eesti Sektsiooni v.p

Koosoleku teemad:

1. BAUA riikide II sektsiooni kuulumise küsimus
2. BAUA osalemine UIA komisjonide töös
3. BAUA sisedad koostöövormid (idee noorte arhitektide ühishäitusest)

Aruanne

1. Otsustati saata UIA presidendile järe-lepärimine seoses BAUA pöördumisega.
2. Otsustati osaleda UIA ühe peamise komisjoni, Commission of Professional Practice töös.
3. Arutamiseks liitudes — korraldada balti noorte arhitektide ühishäitus.

5. Eesti arhitektuuri näitus Prahast

20.04.06 - 04.06.06
Praha koosolek 23.-24. september 2005
- Näituse toimumise koht — National Gallery of Prague (20.-ndatel ehitatud tolle aja kohta väga moodne näitusehoo-ne, mis nüüdseks restaureeritud kuna põles 70-ndate alguses seest tühjaks)
- Näituse ametlik organisator — AC Expo s.r.o. (hoonet rentiv ja näitust kor-raldav org.)

- Kokkulepitud näituse toimumise aeg
23.04.2006-31.05.2006

6. Lõppsõna

Aasta on olnud UIA-BAUA tasemel suh-teliselts aktiivse suhtluse periood, kuna aastasse jäi UIA kongress.

Kokkuvõttes võib öelda, et kuigi UIA or-ganisatsioonina tundub mõnelele Euroo-pa riikide erialaliitudele ja nende esin-dajatele praktilise poole pealt suhteli-selt kasutuna, on valdav enamuse neist jätkuvalt selles org.-s esindatud ning võetakse osa UIA üritustest. On ju UIA ikkagi ainus arhitektide globaalselt ühen-dav organisatsioon, mille avaldustel on ka vastav kaal. Arusaadavalt on teema-dering, millega UIA tegeleb, nõ “piira-tud globaalse olemusega”. UIA pakub erinevate kontinentide ja riikide arhitek-tuuriala probleemidele võrdlusvõimalu-se ja on ka probleemide lahendamise kohaks. Kõigile vaatamata jääb õhku küsimus “Miks UIA?”. Seda küsivad ka UIA-s kõik iseendalt ja teistelt ning ilm-selt on see samasugune küsimus nagu “Millal Tallinn valmis saab?” — samal hetkel, kui küsimusel on selge ratsionaal-ne vastus — lakkaks UIA olemast.

UIA peamine funktsioon on olla ikkagi globaalne ja piirkondlik foorum arhitek-tidele, mis annab võimaluse võrrelda ennast teistega. Sellisena õigustab ta igal juhul oma olemasolu.

9. VOLITATUD ARHITEKT V KUTSE

OMISTAMISEST (A. EIGI)
EALI kutsekomisjoni esimehe Ado Eigi

ettekande täistekst:

Volitatud arhitekt V Kutsse omistamisega seonduvat on aastate jooksul mõnevõrra valgustatud ja ka EALI kodulehel püsib jätkuvalt vastavateemaline info, kuid tundub, et sellesse ei ole süvenetud ning endiselt püsib teatav umbusk.

Eelkõige eesmärgist. Lisaks vajadusele korrastada arhitektide tööpöid vastavalt pädevusele, tuleks eriti rõhutada arhitekti ameti erilist väärikust ja vastutustunnet. Volitatud arhitekt V sisuliselt kõrge ametialane tiitel annab arhitektile kõrgendatud usaldusväärset ja presitiži suhtlemisel oma kliendiga. Selline väärtustatud kutsenimetuse kohustab arhitekti ka väärikalt käituma ja tähtsaha tava reegleid meie tegevusvallas.

Teatavasti sattus pärast litsentside kaotamist RETTERisse ja hilisemasse MTRI lausa sadu arhitektikutset mitteomavaid isikuid, kellele meie majanduse üllilberaalsetes tingimustes on arhitektuurne projekteerimine lubatavaks tehtud.

Nende hulgas on maamöötlajad, erinevate erialade tehnikuid ja inseneri. Võib väita, et meie uute väliskeelamurajoonide nutune tase peitubki selles kurioosimis.

EAL kutsus oma liikmete südametunnistusele koputades aktiivselt osalema volitatud arhitekt V taotlemisel, et võimalikult lähiajal tekiks kriitiline mass kutsesetunnistusega arhitekthe. See omakorda võimaldab asuda Ehitusseaduses vastava parandusettepaneku tegemisele, mis väärtustab kutsevalifikatsiooni olemasolu ja välistab erinevate tasemetega ja raskesti kontrollitavate diplomite nõude.

ga ja raskesti kontrollitavate diplomite nõude.

Mõni sõna statuudist. Kindlasti on paljud seda lugedes kokkunud ja oma oskused ise kahtluse alla seadnud. Siin tuleb rõhutada, et statuut on koostatud tänapäevast arhitektuuriõpet silmas pidades ja ei ole täies mahus kohaldatav aastaid tagasi ERKI lõpetanud kolleegidele. Komisjon ei korralda mingeid eksameid, vaid töötab esitatud dokumentide alusel. Otsuse aluseks on eelkõige esitatud tööde tase ja nõutud praktiliseerimise aeg. Muuduigi on oluline ka diplomi päritolu ja usaldusväärus. Täna seisuga on volitatud arhitekt V kutsse omistatud 44 kolleegile ning lähiaegadel loodame rohkem lisa.

10. EALI AUKOHTU ARUANNE

(T. JOANDI)

T. Joandi, EALI aukohtu eesistuja, peatub oma ettekandes üldsust lalemalt puudutanud juhtumil, kus Hiidle Sanatooriumi parki lubatud pansionaadi asemel on kerkinas korterelamu. märkus: probleemi täpsemat käsitlust vaata 5. ja 19. jaanuari 2006 eestseisuse koosoleku protokollist.

10.a Arhitektide kutse-eetika normidesse ja Aukohtu protseduurireeglitesse täienduste sisse viimine, nimetatud dokumentide kinnitamine

Üldkogu esitab täiendavaid ettepanekuid Arhitektide kutse-eetika normidesse ja Aukohtu protseduurireeglitesse muudatuste sisseviimise osas. Tehtud

ettepanekud leiavad üldkogu poolt kinnitamist.

11. ÜLEVADE AUTORIOIGUSE KOMISSIONI TÖÖST (E. HIRVESOO)

Kokkuvõtte Arhitektide Autoriõiguse Komisjoni esinaise E. Hirvesoo ettekandest:

Arhitektide Autoriõiguse Komisjon (AK) loodi EALI eestseisuse ettevõtmisel. AK tegevus tugineb Eestis kehtivale autoriõiguse seadusele, AK põhimäärusele, AK tegevusjuhendile, Hea tava reeglitele ja EALI Kutse-eetika normidele. Arhitektide Autoriõiguse Komisjoni liikmed on Ado Eigi, Eva Hirvesoo, Mai Šein, Illimar Truverk, Eil Väärtnõu. Komisjon on valitud kolmeks aastaks. AK annab oma tegevusest aru EALI eestseisusele. AK hinnangu igale konkreetsele probleemile kinnitab ning võtab vastu eestseisust.

AK esimesed sammud:

- Õppida ise, teha endale selgeks mida, kui palju ja kuidas kaitseb arhitekti loomingu taseadus;
- proovida seaduse läbi tõlgendada ja analüüsida erinevaid autoriõiguste rikkumusi;
- teavitada arhitekthe, tellijaid, omavalitsusi autoriõiguste olemasolust.

AK soovib luua autorikaitse all olevate objektide registri. Registreisse kantakse 1. Autorite ettepanekule ja arvamusele tuginedes need objektid, mille katmist autor ise peab vajalikuks;

2. EALI liikmete või eestseisuse ettepaneku;

3. Üldsuse ettepanekul.

Erinevaid autoriõiguste rikkumisi:

- Arhitekt teeb eskiiisprojekti, tellija aga soovib selle alusel lasta projekterida teises büroos, teisel arhitektil – põhjuseks selle büroo madalam hind.
- *Arhitektide Kutse-eetika normid*

Arhitektil on autoriõigus oma varasemate tööde ümberprojekteerimisele. Juhul, kui arhitekti poole pöördutakse ettepanekuga ümber projekteerida teise arhitekti varasem töö, on temast eetilise suunata tellija algupärase autori poole. Arhitektil on õigus ümber projekteerida esmase arhitekti (autor) teost või võtta osa ümberprojekteerimise konkursist ainult esmase autori nõusolekul.

- Arhitekti tehtud ainu-projekti kasutatakse ilma arhitekti teadmata korduvalt.
- Hoone uus omanik soovib muuta hoone funktsiooni, välisilmet, kuid ei pöördu hoone autori poole.
- Hoone lammutatakse, autori looming hävib.

– Arhitekt projekteerib hoone – ei tellita autorijäreilvalvet ja hoonele tehakse kooskõlastamata muudatusi.

- Arhitekt rikub ise autoriõigusi teise arhitekti suhtes.

– Ajalehtedes on konkreetsete hoonete pildid, kuid autori nimi on märkimata.

AK üritab süstematiseerida, lahti mõtestada, kohandada kehtiva autoriõiguse seaduse arhitekthe puudutavaid paragrahve, olla toeks autoritele, analüüsida konkreetseid autoriõiguste probleeme.

AK soovib kaasa aidata hea tava kuju-
nemisele arhitektuurivaldkonnaga õigus-
alastes suhetes ja selle propageerimisel
meedias ja avalikkuse ees.

11. a Hea tava reeglitesse täienduste sis-

se viimine, dokumendi kinnitamine
Üldkogu esitab täiendavaid ettepane-
kuid Hea tava reeglitesse muudatuste
sisseviimise osas. Tehtud ettepanekud
leivad üldkogu poolt kinnitamist.

12. REVISJONIKOMISJONI ARUANNE

(A. KOTLI)
A. Kotli annab ülevaate EALI 2005. aasta
majandustegevuse revideerimise kohta.

13. VALIMISKOMISJONI VALIMINE
Valimiskomisjon osutub valitaks järgmi-
ses koosseisus: E. Raigna, M. Koot, U.
Pöllumaa.

**14. EALI JUHATUSE LIKME TAGASI-
KUTSUMINE**
Otsustatakse tagasi kutsuda juhatuseli-
ge Margit Mutso.

**15. EALI UUE JUHATUSE LIKME VA-
LIMINE** (salajane hääletamine, lihtää-
teenamus)
Kandidaate uue EALI juhatuseliikme
ametikohtadele esitatakse üks: Ülar Mark.

16. EALI UUE EESTSEISUSE VALIMINE
(salajane hääletamine, lihtääteen-
mus)
EALI eestseisuse kandidaatideks esita-
takse järgmised liikmed: I. Allmann, A.

Eigi, E. Hirvesoo, H. Kesler, T. Laigu, A.
Levald, M. Mutso, T. Paaver, M. Preem, L.
Pödra, I. Raukas, J. Soolap, M. Šein, T. Tal-
linn, M. Tüür, F. Tomps, I. Truverk, E. Ur-
bel, V. Valk, K. Vellevoog, E. Väärt nõu.

**17. EALI UUE AUKOHTU KOOSSEISU
VALIMINE** (salajane hääletamine, liht-
hääteenamus)
EALI aukohtu kandidaatideks esitatak-
se järgmised liikmed: V. Kadalipp, I. Näkk,
R. Raig.

Aukohtu varuliikmeteks esitatakse A.
Kotli ja F. Tomps.

**18. EALI UUE REVISJONI KOMISJONI
KOOSSEISU VALIMINE** (salajane hääle-
tamine, lihtääteenamus)
EALI revisjoni komisjoni kandidaatideks
esitatakse järgmised liikmed: R. Tabri, Ü.
Kupri, E. Raigna.

**19. VALIMISKOMISJONI HÄÄLETUSTU-
LEMUSTE TEATAVAKS TEGEMINE**
**EALI juhatuseliikme ametikohtade vali-
tus** osutub Ü. Mark (67 poolthäält).

EALI aukohus osutub valitaks järgmi-
ses koosseisus: R. Raig (59 poolthäält), I.
Näkk (57 poolthäält), V. Kadalipp (57
poolthäält), Anu Kotli (56 poolthäält,
varuliige), F. Tomps (56 poolthäält, varu-
liige).

EALI revisjoni komisjon osutub vali-
taks järgmises koosseisus: R. Tabri, E.
Raigna, Ü. Kupri.
EALI eestseisus osutub valitaks järgmi-
ses koosseisus:
V. Valk (57 poolthäält), T. Tallinn (56

poolthäält), T. Paaver (57 poolthäält),
E. Hirvesoo (58 poolthäält), K.
Vellevoog (59 poolthäält), M. Šein (56
poolthäält), I. Allmann (58 poolthäält),
L. Pödra (56 poolthäält), M. Mutso (59
poolthäält), I. Truverk (56 poolthäält),
A. Eigi (59 poolthäält), M. Preem (57
poolthäält), A. Levald (58 poolthäält),
I. Raukas (56 poolthäält), H. Kesler (57
poolthäält), T. Laigu (57 poolthäält), J.
Soolap (57 poolthäält), E. Väärt nõu (58
poolthäält), M. Tüür (56 poolthäält), E.
Urbel (57 poolthäält).

20. EALI ÜLDKOGU AVALIK PÖÖRDUMINE

EALI üldkogu peab vajalikuks saata EV
Valitsusele, Riigikogule ja kohalikele
omavalitsustele EALI üldkogu pöördu-
mine, kus tuntuks muret eesti arhi-
tektuuripoliitika hetkeolukorra pärast. Ot-
sustatakse väljastada ka sellekohane
pressiteade. Pöördumistekst on järg-
mine:

MURE ARHITEKTUURIPOLIITIKA PÄRAST

Eesti arhitektid tunnevad sügavat mu-
ret kujunenud olukorra pärast, kus
praegune riigi valitsemise korraldus
ning kohalike omavalitsuste madal
planeerimis- ja arhitektuurialane hää-
lusuutlikkus ei suuda tagada Eesti
riikliku arhitektuuripoliitika ühe põhi-
lise eesmärgi - kvaliteetse ehitatud
keskkonna kujundamine — elluviimist.
Riigi planeerimis- ja ehitusalaane sea-
dusandlus, millega planeerimise, ka-

vandamise ja ehitusala korralduse või-
mutäius ja vastutus on delegeeritud
kohalikele omavalitsustele, on puudu-
lik, mistõttu riik ei kannu selle toimi-
mise osas ka laiemat vastutust. Planeerimis-
tegevus on juba aastaid alafinant-
seeritud ja seda ei käsitleta kui priori-
teeti.

Kohalikel omavalitsustel puudub
planeerimis- ja arhitektuuripoliitika
vallas järjepidevus; planeerimine on kil-
lustatud, kantud sageli poliitilistest ja
erahuvidest ega arvesta üldsuse huvi-
dega. Sellest tingitult on tekitatud
keskkonnale märkimisväärset kahju.

EAL ootab, et kohalikud omavalitsused
suhtuksid senisest suurema, vastutus-
tundest kantud tõsidusega neile sea-
dusega pandud planeerimis- ja ehitus-
alaste ülesannete täitmisel. EAL on
seisukohal, et riigi vastavad ministee-
riumid peaksid komplekselt üle vaa-
tama kõik planeerimis- ja ehitustege-
vust puudutavad seadused ja määru-
sed ning viima neisse sisse sätted, mis
tagaksid eeldused sotsiaalselt ja esteetiliselt kvaliteetse ehitatud keskkonna
loomiseks. EAL taunib riigihanke sea-
duse eelnõu praegusel kujul vastuvõt-
mist, kuna peab riigihanke objektide
puhul vastuvõetamatuks ehitus- ja pro-
jekteerimistööde ühist hinnaküsimist.

2. veebruar 2006

Seoses EALI esimehe ümbervallimisega
valitakse järgnevatks kaheks aastaks
EALile 2 uut aseesimeest. Ü. Mark teeb
ettepaneku valida üheks aseesimeheks

M. Mutso. Eestseisus on üksmeelselt M. Mutso aseesimeheks nimetamisega nõus. Oma nõusoleku selleks annab ka M. Mutso. Teiseks aseesimehe kandidaadiks pakub eestseisus välja I. Allmanni, kes selleks ka oma nõusoleku annab.

■ Ü. Mark teeb ettepaneku määrata liisaks E. Urbelile, kes seni on olnud EALI-poolne koordinaator arhitektuurivõistluste korraldamisel, veel 2 inimest võistluste ettevalmistamisega tegelevasse töögruppi. Vajaduse töögruppi moodustamiseks tingib Ü. Margi arvates asjaolu, et arhitektuurivõistluste arvuline korraldamine on märgatavalt kasvanud, samas kui iga konkreetse võistluse ettevalmistamine on küllaltki töömahukas. Töögrupp hakkaks tegelema arhitektuurivõistluste sisulise ettevalmistamisega — esitab iga konkreetse võistluse puhul EALI-poolsed tingimused võistluse läbiviimiseks, koostab võistluse ligilähedase eelarve, pakub välja ajagraafiku, määrab võistlustingimuste koostaja jne. Eestseisus peab töögruppi moodustamise vajadust põhjendatuks. Nõ konsultandiks määratakse E. Urbel. Koordinaatoriteks määratakse I. Truverk ja M. Preem. Töögrupi üheks ülesandeks jääb EALI-poolt korraldatavate arhitektuurivõistluste tüüpitingimuste väljatöötamisega tegeleva töögruppi (T. Laigu, T. Tallinn) nõustamine. Niisuguste tüüpitingimuste järele on Kuressaare linnaarhitekt T. Paaveri sõnul kohalikes omavalitsustes tungiv vajadus, seda eelkõige eraisikute poolt algatatud võistluste korraldamisel.

■ 19.01.2006 toimunud eestseisuse

koosolekul tutvus eestseisus Lääne piirivalvepiirkonna Pärnu piirivalvekoridoni arhitektuurivõistluse tingimuste projektiga ning leidis, et Piirivalveameti poolt korraldatava arhitektuurivõistluse tingimustes esialgselt väljapakutud preemiasummad on liiga väikesed — kuna preemiarahad ei tule KULKAlt, siis lähevad need maksustamisele, mistõttu kättesaadav summa on ebapiisav. Eestseisus pidas vajalikuks preemiasummade kahekordistamist. Samuti peeti vajalikuks Lääne piirivalvepiirkonna Pärnu piirivalvekoridoni arhitektuurivõistluse tingimuste võrdlemist EALI poolt korraldatavate arhitektuurivõistluste juhendiga. E. Urbel edastas eelpool nimetatud ettepanekud ja soovitused kõnesoleva arhitektuurivõistluse peakorraldajatele. EALI-poolseteks žüriiliikmeteks pakkus E. Urbel I. Allmanni ja H. Keslerit, kes selleks ka omapoolse nõusoleku andsid.

■ Q Vara OÜ soovib korraldada arhitektuurivõistluse Jüri tehnokülas asuvatele tulevastele laohoonetele ning soovib EALI-poolset toetust ning abi võistluse läbiviimisel. Q Vara OÜ arendusjuhi Tõnis Varesõnu on võistluse kandidaks ideeks ühtse arhitektuurse kontseptsiooni väljatöötamine 44 hoonest (kõrgused valikuliselt 12, 15 ja 20 meetrit) koosnevale laohoonete gruppile. Q Vara OÜ poolt EALile saadatud arhitektuurivõistluse korraldamisega seonduvate materjalidega tutvumine jääb EALI juhatusse ja arhitektuurivõistluste koordineerimisega tegelema hakkava

töögruppi ülesandeks, misjärel võetakse vastu otsus EALI osaluse suhtes Q Vara OÜ poolt kavandatava konkursi läbiviimisel.

■ Paide linnavalitsus saatis EALile kirja, milles teeb EALile ettepaneku korraldada koostöös Paide linnavalitsusega arhitektuurivõistlus Paide Gümnaasiumi juurde kavandatavale spordihallile parima lahenduse saamiseks. Kas EAL hakkab üheks selle võistluse kaas-korraldajaks, jääb arhitektuurivõistluste ettevalmistamisega tegelema hakkava töögruppi otsustada.

■ Tartu linnapea L. Jänes saatis EALile kirja, kus palub EALil esitada omalt poolt arhitekt nõustamaks ekspertgruppi Tartu Pauluse kiriku taastamise arhitektuurikonkursi ettevalmistustöös. Sellega tegelema hakkava arhitekti nimetamine jääb arhitektuurivõistluste ettevalmistamisega tegelema hakkava töögruppi ülesandeks.

■ J. Soolap teeb eestseisusele ettepaneku saata EALI poolt soovituskiri prof. Veljo Kaasiku valimiseks EKA emeritiprofessoriks. J. Soolepiisõnu on V. Kaasik seoses oma väga tõhusa koolitaja ja õpetajatööga igati väärtiline inimene kandiddeerimaks EKA emeritiprofessori kohale.

Emeritiprofessori tiitel on eluaegne. Praegu on EKAs 2 arhitektuuri emeritiprofessorit. Vastavalt kehtestatud korrale peab emeritiprofessoriks kandiddeerijal olema vastaval erialal doktorikraad või peab see inimene olema tunnustatud loovsisk (tunnustuse

määra üle otsustab EKA nõukogu). V. Kaasikul ei ole doktorikraadi, kuid ta on pälvinud tööalasel rahvusvahelist tunnustust — osalenud nt KIASMA, EUROPAANI, ERMI žüriis.

Eestseisus on V. Kaasiku arhitektuuri emeritiprofessoriks kandideerima esitamise poolt. J. Soolepi ülesandeks jääb kirjutada sellekohane soovituskiri.

■ Teatavasti esitasid eesti loomeinimesed 01.02.2006 kultuuriminister R. Palmarule 31 allkirjaga toetusavalduse Sakala keskuse ümberhitamiseks. Pöördumise algatas Sakala keskuse arendusega tegelev AS Uus Sakala. M. Mutso, kelle poole K. Paulus Eesti Ekspressist oli pöördunud tema seisukoha teada saamiseks Sakala keskuse tuleviku suhtes, lähtus vastamisel EALI eestseisuse otsusest (19.01.2006) ning arhitektuuriala asjatundjatest koosnenud komisjoni vastavast otsusest — korraldada tuleb uus arhitektuurse ideelahenduse konkurs.

Ü. Margile teada olevalt toimub lähiajal arutelu, millel peetakse nõu, kuidas Sakala keskuse suhtes oleks kõige otstarbekam ja mõistlikum edasi toimida. Kindlasti tuleb arutelul kõneks ka võimalus korraldada Sakala keskuse ümberhitamiseks uus arhitektuurivõistlus.

Eestseisus arutab ka võimalust koostada vajadusel EALI ja TLPA poolt ühis-kiri toetamiseks Sakala keskuse hoonele lahenduse saamiseks uue arhitektuurse ideelahenduse konkursi korraldamist.

17. veebruar 2006

■ Ü. Mark tutvustab eestseisusele EALI struktuurüriüksuste uusi liikmeid.

Aukohtu koosseis:

Indrek Näkk, Riina Raig, Velle Kadallipp

Revisjoni komisjoni koosseis:

Raivo Tabri, Elvi Raigina, Ülle Kupri

Revisjoni komisjoni ülesandeks jääb koostöös EALI raamatupidaja A. Kergega EALI raamatupidamisdokumentide läbivaatamine.

Tõdetakse, et enamik kohalikes omavalitsustes töötavatest arhitektidest ei ole EALI liikmed. See on suuresti tingitud asjaolust, et neil ei ole piisavat otseselt arhitektina töötamise kogemust, seega ka napib materjali, mille põhjal neid EALI tegevliikmeks vastu saaks võtta. Sellest tulenevalt leitakse, et EALI liikmeks astuda soovijatele ei peaks esitama liigkõrgeid nõudeid nende portfooliumide osas. Lõpu eesmärk on eelkõige koondata arhitektuurialal tegutsevad inimesi. Sellest tingituna peetakse vajalikuks uuesti läbi vaadata EALI liikmeks astumise nõuded ning neisse vajalikud korrigeerivad teha.

EALI allüksustena tegutseb kolm sektiooni — Pärnu, Tartu ning seenioride sektioon. Kõik nimetatud sektioonid tegutsevad vastavalt oma põhikirjale. Seenioride sektiooni kuulub H. Volberg-Raig, kes eelmisel seenioride sektiooni koosolekul valiti ka sektiooni uueks juhatajaks, annab lühitulevaate sektiooni tööst.

Seenioride sektiooni ametlik vormista-

mine toimus 1998. aastal. Sektiooni

tähtsamad ettevõtmised on järgmised:

- EALI maakonnapäevade korraldamine (käidud on Haapsalus, Pärnus, Rakveres, Viljandis, Tartus, sel aastal plaanitakse korraldada maakonnapäev Põlvas)
- Välisekskursioonide korraldamine (käidud on Berliinis, Soomes, Peterburis, Gollandi, Londonis, Rootsis)
- EALI jõululõunate korraldamine
- EALI aastapäeva raames matineede korraldamine
- Kord kuus sektiooni koosolekute läbiviimine

H. Volberg-Raig informeerib eestseisust, et viimasel seenioride sektiooni koosolekul esitati KULKA elutöötöetuse saaja kandidaatideks V. Parker, O. Kontšajeva ning O. Kotšenovski. (KULKA maksab hetkel elutöötöetust summas 2500.- krooni kuus 11 arhitektile.) Kuna elutöötöetust oli võimalik määrata hetkel vaid ühele neist, viidi läbi hääletus. Hääletuse tulemusel osutus väljavaltuks O. Kontšajeva. Eestseisus toetab O. Kontšajeva kandidatuuri esitamist.

KULKAle otsustatakse teha vastava sisulise taotlus. ■ Tallinna linnavolikogu liige Epp Alatalu pöördus EALI poole, et saada lühidult seisukoht Lasnamäele kavandatava Tallink City - suure suusaparadiisi — oss. Eestseisus on seiskohal, et linna jaoks olulise tähtsusega ja linnaaastikus olulist rolli mängivatele objektidele, ja seda kavandatav Tallink City kindlasti ka on,

projekti saamiseks tuleb korraldada arhitektuurikonkurss. Kuna Tallink City kavandamine ja ehitamine on praegu algusjärgus, ei ole EAL valmis oma lõpliku seiskoha avaldama. E. Alatalule otsustatakse saata sellekohane vastus kiri.

■ Eesti Standardikeskuse ehitusvaldkonna koordinaator A. Räisa saatis EALile arvamuse avaldamiseks standardi EVS 811 Hoone ehitusprojekt kavandi. Kavand on pandud arvamusküsitlusele kuni 01.04.2006. Leitakse, et kindlasti ei peaks EAL standardite läbivaatamisega süvitsi tegelema, kuid asjatundlikku ülevaatamist nimetatud standardi kavand siiski nõuab. See ülesanne jääb R. Tabri ja I. Almanni tööpartneri I. Sui-gusaare õlule.

■ Eesti Standardikeskusest saadeti EALile arvamuse avaldamiseks Haiglate projekteerimise standardlikavandid EVS 880-1 ja EVS 880-2 Põhiruumide planeerimine. Leitakse, et kõnesolevate standardite läbivaatamisega võiksid tegeleda need arhitektid, kes on varem haiglaid projekteerinud. Ettepanek nende standardite läbivaatamiseks otsustatakse teha K. Rõõmusele ja N. Vaarpuule. ■ Eestseisus kookolastab Aukohtu poolt korrigeeritud dokumentid Arhitektide kurse-eetika normid ja Aukohtu protseduurireeglid.

■ Tallinna Tehnikakõrgkooli keskkonnoõpetuse ja geoloogija professor Rein Einasto Eesti Paeiliidu esindajana, Helle Vilu MTÜ Hooliv Jätksuutlik Tallinn esindajana ning Maret Merisaar Eesti Rohe-

lise Liikumise esindajana saatsid kultuuriministrile, Tallinna keskkonnakomisjonile ning kogu kultuuriravaliikusele suunatud järgmise tekstiga pöördumise:

Ehituskultuuri püsiväärtuste kaitseks

Noor Tallinna linnapea Jüri Ratas on esitanud suurepärase keskkonna-kujundusliku idee Rohelisest Pealinnast. See võiks muidugi olla üks osa teest Euroopa Kultuuripealinnaks pürgimise poole.

Rohelise Pealinna realiseerimise üheks kandvaks küljeks oleks Tallinna ulatusliku mereäärse ala kujundamine rahvusparkiks vastavalt Jüri Lassi ja Piritia linnosaaseltside poolt tehtud ettepanekule (Eesti Päevaleht, 28.04.05; Maaleht, 8.12.05). Sellega ei sobi aga kokku Piritia teele planeeritud kõrghaljastusest väljalatuvad kõrgelamud (Eesti Päevaleht, 24.01.06.), seega ka linnapea enda väljajäeldud mõte, et „varasematest detailplaneeringutest tuleb kinni pidada“ (Maaleht, 8.12.05).

Rohelise Pealinna staatusega ei sobiks aga kokku kogu linna, eriti südalinna ja vanalinna üldkasutatava rohelise linnaruumi täisehitamine, ega ammugi täisehitamine miljööd rikkuvate hoonetega. Järgmine oht on Tammisaare pargi ja kesklinna miljöödi seoses planeeritava Viru hotelli laiendamisega „musta kast“ ehk „kirstuga“. Viru hotelli projekti autor Mart Port kirjutab ühemõtteliselt: „„Viru Poea“ võrdleksin kunstiteose

mõnitamisega". Oma aja arhitektuur peaks säilima terviklikult! Ja Sakala keskuse juurdeehitus, kui seda üldse tarvis on, ei tohi viia põhhoone lammutamiseni!

(Eesti Päevaleht, 25.01.06.). Kuidas võib üldse kõne alla tulla nii korraliku, oma aja parimal viisil ehitatud, sadu milioneid maksva ainulaadse ja hästifunktsioneeriva hoone kergekäeline lammutamine ning asendamise järjekordse kolearhitektuuri kastreerimine? Argumendina lammutamisele tuuakse senise originaalse laekonstruktsiooniga saali suuremaks "renoveerimist", mis lammutamata poleks teostatav. Just see originaalne lahendus, mis välisarhitektuuris tingis huvitavate poolkaar-võlvide ehitamise, vajab terviklikku säilitamist, lugupeetud arhitekt Raine Karbi, eesti traditsioonilise paarihitektuuri taaselustaja, autoritõlguse kaitsesest kõnelemata.

Kas on olemas eelnevad kultuuri-uuringud, mis kinnitavad kavandatud 1800-kohalise saali vajadust üldse ja selle paiknemist just nimelt sellel Sakala Keskuse kohal ja mitte mõnisada meetrit eemal? Korraliku hoone lammutamine on säästliku rohelise mõttega täielik eiramine, järelkult seadusvastane. Kultuurikaugel omanikul et tohi olla õigust sellisele majale piitlikult öeldes pommi alla panna, mida lammutamine ju sisuliselt on (Eesti päevaleht, 24.01.06.). HOONE VALES KOHAS ON KESKKONNA EHTLUSREOSTUS! Kautu veel kestab selline

"kinnisvaraarendus" EESTI MOODI, mis mujal maailmas oleks võimatu (Eesti Päevaleht 24.11.05)?

Toetame Krista Kodrese õiglast üleskutset kaitssta kultuuri püsiväärtusi ja arhitektuuri aegumatuid omanäolisi ehitisi praeguse kinnisvaraäri mafioosliku tegevuse vastu üldise rohelise linnaruumi arvel, samuti Eesti Arhitektide Liidu seisukohta Sakala Keskuse hoone säilitamise vajaduse kohta. Hämmastab aga siiski suure hulga tipparhitektide ebalev ja vaata et soosiv suhtumine paarihitektuuri aegumatu väärtusega, omanäolise näidishoone lammutamisse (Postimees 3.01. 2006), samas ka kultuurivahelikkuse vaikselt leplik hoiak uusomanike destruktiiuse, säästva arengu seadusega vastuolus oleva tegevuse kavandamise suhtes. Südalinna selline ümberkujundamine on pehmelt öeldes raskesti mõistetav, eetika- ja keskkonnavastane. Pealegi pakutaks tulevases hoones põhiliselt kaubandusteensid, kultuur on vaid lisandiks. Ehk peaks edaspidi rääkimagi saaliga kaubanduskeskuse „Viru keskuse-2" ehitamisest? Kas meli on ikka puudus sellisest kontserdisaalist, kuhu saab vaid läbi poodide? Kas praegune Estoniat ümbritsev arvatud ala ei võiks säilida, et ümbruskonna auväärne hoone oleks edaspidigi segamatult ja ilma häiriva usumoodustiseta vaadeldavad?

Kui uusomanik ei oska hinnata talle müüdüd hoone kultuurilist ja arhitek-

tuurset väärtust, tuleb see üldrahvalikku huvisid arvestades sundvõõrandada.

Kui kautu veel lepime kultuurikeskonnareostusega oma pealinnasüdames?

Kutsume Teid üles oma mõtteid avaldama ja tegusid tegema, et pealinn ei muutuks meile endile vastumeelseks!

Ühtlasi palume Teie ettepanekuid kavandatavale Tallinna planeerimiskonverentsile, mille algatajaks on MTÜ Hooliv Jätkusuutlik Tallinn.

EALI eestseisus, vaadanud läbi kõnesoleva pöördumiskirja, leiab, et pöördumine on väga õige ja õigeaegne ning selles juhitakse tähelepanu väga olulistele probleemidele Tallinna linnaplaneerimises ja linnakujunduses. Avaldatakse lootust, et see pöördumine leiab ka üldsuses laialdaselt vastukaja. Pöördumiskirjas äratoodud Tallinna planeerimiskonverentsi korraldamise mõtet toetatakse ning ollakse valmis konverentsi ettevalmistamisel põhiorganiseerijatele nõu ja jõuga abiks olema, n vajadusel leidma esinejaid, pakuma välja arutlustemasid jne.

Eestseisus peab taunimisväärseks 15.02.2006 Postimehes avaldatud Tallinna abilinnapea K. Kallio poolt kirjutatud artiklit "Arhitektid tulevad Kunstiakadeemiast". Muuhulgas süüdistab K. Kallio oma artiklis pealinnas inetute hoonete kerkimises eelkõige arhitektide koolitajaid, kes ei anna oma kasvandikele korraliku

ku haridust, ning arhitektide liitu, mille üks põhülesandeid peaks olema oma liikmeskonna jätkuõppe korraldamine ning eetiliste väärtuste tähtsustamine.

K. Vellevoog informeerib eestseisust, et Kristiine Linnosa Valitsuse arhitekt Kaire Koitne keeldus kooskõlastamast OÜ Arhitektuuribüroo JVRi poolt aadressile Luige 3 kavandatava korterelamueelprojekti, kuna see ei vastavat Luige 3/Tedre põik 1 kinnistu detailplaneeringule. Samas on selle korterelamueelprojekti saanud põhimõttelise heakskiidu TLV projektide läbivaatamise komisjonis. Oma kooskõlastamata jätmist on K. Koitne ka põhjendanud, kuid põhjenduste täpsemal analüüsimisel selgub, et neis on palju Kaire Koitne subjektiivseid hinnanguid, mis ei anna piisavat alust nimetatud projekti kooskõlastamata jätmiseks.

K. Vellevoogi sõnul tegi ta Kaire Koitnele ettepaneku tellida arhitektuurne ekspertiis kõnesoleva korterelamu sobivuse kohta olemasolevasse keskkonda. Vastuseks soovitas Kaire Koitne küsida kavandatud korterelamu kohta hoopis kohalike elanike arvamust. K. Vellevoog palub eestseisuselt üldhinnangut kirjeldatud sätatsiooni.

Leitakse, et vaja oleks moodustada EALI liikmetest koosnev töögrupp, kes igal konkreetsel juhul võtab vastu otsuse, kas püstitunud probleemiga oleks vaja jätkumalt tegelda või mitte. Töögruppi määratakse I. Raukas, K. Vellevoog, abiliikmeks jääb E. Hirvesoo.

Antud konkreetse juhtumiga — Luige 3 kavandatava korterelamu eelprojekti kooskõlastamisega esile kerkinud küsimustega - tegelemine jääb E. Hirvesoo ülesandeks.

■ Ü. Mark informeerib eestseisust Tallinna LV-ses toimunud ümarlauavestlusest, kus arutati Sakala keskuse juurdeehitusega seonduvat. Leiti, kultuuriminister peaks kokku kutsuma ümarlaua, millest kõik asjast huvitatud pooled osa võtaksid. Kultuuriminister nii toimiski ja Kultuuriministeeriumis asetleidnud ümarlauavestluses osalesid ka EALI esindajad - Ü. Mark ja M. Mutso. Ü.

Margi seisukoht Sakala keskuse juurdeehituse osas on järgmine: kui Sakala keskuse praeguse saali maht osutub majanduslikult vähetasuvaks, st kui arendajad soovivad omalt poolt väljapakutud mahus ruumiprogrammi mahutada Sakala keskuse krundile, on praeguse Sakala keskuse hoone täismahus lammutamine põhjendatud, ja see saab toimuda vaid juhul, kui uus ehitatav hoone kerklb väärisarhitektuuri objektina. Kindlasti tuleks uuele hoonele lahenduse saamiseks korraldada uus arhitektuurikonkurs. AS Uus Sakala nõukogu esimees P. Rebane kaaluvat Sakala keskuse uuele hoonele lahenduse saamiseks arhitektuurikonkursi korraldamise mõtet.

■ A. Levald teavitab eestseisust 17. märtsil 2006 Brüsselis toimuvast ACE rahanduskomitee koosolekust. Ü. Peil, kes EALI poold ACE rahanduskomiteesse määratud on, ei ole aga selle tööst seni osa võtnud. A. Levald leiab, et pelgalt

nime poolt ei ole EALI esindajat mõtet ACE rahanduskomitee kirjas hoida, ning teeb ettepaneku kaaluda, kas mitte ei peaks Eesti esindajat rahanduskomitee koosseisust tagasi kutsuma. Otsustatakse, et Ü. Peil peaks seekord siiski Brüsselise komitee koosolekule sõitma ning rahanduskomitee tööga tutvuma, misjärel võetakse vastu ka otsus, kas Ü. Peil jätkab tööd ACE rahanduskomitees või mitte. KULKAle otsustatakse teha rahataotlus, et saada Brüsselisse sõiduks rahalisi vahendeid.

2. märts 2006

■ D. Bruns tutvustab eestseisusele seenioride sektiiooni ideed korraldada arhitektide ja arendajate vahel ühisarutelu Tallinna linnaplaneerimise küsimustes. Teatavasti on linnaplaneerimises väga palju isevoolu- teed minemist, selles puudub läbimõeldud, linna kompakset arengut haarav visioon. D. Brunsi sõnul võiks ühisarutelu kestvus olla ca 2 tundi, arutelu võiks alustada EALI ja Riigi Kinnisvara AS esindaja vahelise diskussiooniga. Ühisarutelu võiks toimuda kas Tallinna Linnavalitsuse või Riigi Kinnisvara AS poolt pakutud ruumides.

K. Vellevoogi sõnul on sellise ümarlaua korraldamise vajadusest juba aastaid räägitud. Kuid varasemad kogemused on näidanud, et kinnisvaraarendajad ei ole sellise ümarlaua läbiviimisele huvitatud ning saadavad sellistele kokkusaamistele oma esindajatena inimesi, kellel ei ole piisavat otsustamisõigust ja kompetentsust, mistõttu reaalselt väljundit

ja tulemust sellistel aruteludel ei ole.

Põhimõtteliselt nõustub eestseisus D. Brunsi ettepanekuga korraldada ümarlaud Tallinna linnaplaneerimise teemal. Millises vormis oleks seda aga kõige otstarbekam teha? Ümarlaud peaks olema väga hästi korraldatud ning selle eeskõneleja(d) peaks(id) olema selline(sellised), kelle juhtimisel probleem arutelul tulemuslikkuse ni jõutakse.

Leitakse, et oma ülesehituselt võiks ümarlaud sarnaneda televisioonisaatele FOORUM ning see võikski televisioonisaatena toimuda. T. Tallinn lubab uurida koostöövõimalusi ETV-ga, misjärel otsustatakse algatada planeerimisteemaline foorum ning saata A. Ruussaarele sellekohase ettepanekuga otsepöördumine.

■ M. Maruste tutvustab eestseisusele ajavahemikus 31.03-01.04.2006 KUMUga tutvuma tulevate ja Soome ja Eesti ühisseminarist osavõtvate SAFA esindajate külastäigu programmi. Huvi külastäigu vastu Soome kolleegide poolt on suur, Helsingi SAFA esindaja Eric Pollocki sõnul saabutakse umbes 20 inimesest koosneva grupiga.

31. märtsil on plaanis ühisseminar hoteli Kolm Öde konverentsiruumis, kus esinevad ettekannetega nii SAFA kui ka EALI esindajad.

KUMU avamisel käinud SAFA presidendil Errki Aho ning peasekretär Tuomo Sirkkäga kohtumisel EALI esindajatega pakuti seminaril võimalike teemadena välja järgmisi teemasid: Eetkarregilite toimimine linnaehituses Soome ja Eesti näidete varal; Avaliku ja privaatspektori

poolised finantseerimise erinevused Soomes ja Eestis; Töötamine naaberriigis - kuidas osaleda naaberriigi ehituskonkursidel jn.

1. aprillil viib Pekka Yapaavuori läbi ekskursiooni KUMU, misjärel toimub Andres Põime juhtimisel bussiekskursioon Tallinnas.

Eestseisus kaalub võimalikke seminariteemasid. Leitakse, et EALI esindaja (A. Alver) võiks seminaril rääkida hiljutit toimunud Tallinna sadama-ala *workshop*ist ning sadama-ala planeerimisest linnasituatsioonis. Kuna ka soomlased on hiljalegu planeerinud Lännsadama-ala, otsustatakse teha soomlastele ettepanek selleteemalise ettekandega esinemiseks. Sadama-ala planeerimist käsitlevatele peatekannetele võiks eelneda väike etteaste mõlema organisatsiooni esimeestelt, seejärel üldhinnangu andmine Eesti/Soome arhitektuurile.

■ P. Epneri sõnul kuulutati detsembris 2005 välja mitteenonüümne ideekonkurs, et valida välja Veneetsia X arhitektuuribiennaalil Eestit esindav kuratorinäitusprojekt. Ideekonkursile laekus 9 näituseprojekti: seitsmelt peamiselt arhitektidest ja kunstiteadlastest koosnenud töögruppilt. Komisjon töötas koosseisus: EALI aseesimees Margit Mutso, arhitektuuriteadlane Andres Kurg, arhitekt Peeter Pere, arhitekt Jaak Huimerind, arhitekt Tõnu Laiu ja KUMU direktor Sirje Helme. Kuna žürii ootustele vastavaid töid nappis, valiti ideekonkursile esitatud tööde seast välja 3, millele autoritel paluti täiendavalt

esitada kujunduslik kontseptsioon oma võistlustööst. 3 nõ II vooru pääsenud võistlustööd olid järgmised:

- Hannes Praksi, Margus Tammiku, Kristjan Holmi projekt "Esta ja Talvin";
- Karin Bachmanni, Panu Lehtovuori, Ines Novella, Elio Talvoja projekt "Hiddcity";
- Ülar Margi, Rein Ahase, Anto Aasa, Siiri Silma, Margus Tiru, Indrek Tiigi, Kaja Pae projekt.

Täiendavalt paluti konkursile osalema ka S. Vallnerit ja I. Peili, kes kutse ka vastu võtsid ja esitasid võistlusele 3 ideeprojekti.

II vooru tulemuste põhjal osutus väljavalituks arhitektuuribüroo Urban Mark OÜ poolt esitatud võistlustöö - sotsiaalse positsioneerimise meetod (SPM) ehk reaalses toimiv linnaplaneerimise kesk-konna projekt. Selle projekti kasuks otsustas ülekaaluka põhjalikkusega läbi-töötatud kontseptsioon ja innovaatiline lähenemine linnaplaneerimisele, mis haakub suurepäraselt X arhitektuuri-biennaali missiooniga töötada välja suu-niseid ning uuenduslikke töövahendeid urbanistlikes kontekstides kasutamiseks ning kaardistada linna traditsioonilise vormi ja kontseptsiooni avarumist.

Ü. Mark tutvustab eestseisusele võidu-töö projekti, mille üheks kaasautoriks on ka tema ise. Võidutöö idee on sündinud teaduse ja kunsti piirimaal: arhitektide, planeerijate ja geograafide koostöös. Veneetsia Biennaalil esitatakse väljapa-neku loovad arhitektuuribüroo Urban Mark (arhitektid Ülar Mark, Kaja Pae, Indrek Tiigi) ja Tartu Ülikooli geograafia

instituut (teadurid Rein Ahas, Anto Aasa, Siiri Silm). SPM on loonud arendusfirma Positium alates 2003. aastast koostöös mobiilside operaatori EMT-ga.

2006. aasta septembris avatava Veneetsia X arhitektuuribiennaali direktoriks on London School of Economicsi arhitektuuri ja linnaplaneerimise profes-sor Richard Burdett ning teemaks "Meta-linn / Meta-City". Biennaalile minekut toetab Eesti Kultuurkapital.

■ Eestseisus vaatab läbi Liivi Künnapu avalduse, milles ta esitab palve astuda EAList välja. Eestseisus aktepteerib L. Künnapu avalduses esitatud soovi.

■ Futuren4Nature kavandab aprillis 2006 korraldada seminari teemal *Päike-seenergia arhitektuuris*. Seminar annab ülevaate parimatest praktikas kasuta-tavatest võimalustest, kuidas elektritootvaid päikesepaneele (PV) integree-rida atraktiivselt hoonete arhitektuuri. Kõnesolevat seminari tutvustavas kirjas küsivad Futuren4Nature esindajad EALI seisukohta kavandatava seminari ja väljapakutud teemade suhtes ning avaldavad lootust, et seminar pakub huvi ka arhitektidele. Eestseisus leiab, et sellise seminari korraldamine on iga-ti teretulnud. Seminari kava täpsustu-misel otsustatakse see avaldada ka EALI kodulehel.

■ Maakri, Lennuki ja Kuke tänavate vahelise ala planeeringueskiisi arhitek-tuurivõistluse tingimuste koostaja T. Paaver koostas nimetatud arhitektuuri-võistluse väljakuulutamiseiga seonduvalt Tallinna LV-le saatmiseks kirja Maakri 28/

30 detailplaneeringu protsessi peatami-seks. Kirja koostamise ajendiks sai T. Paaveri sõnul asjaolu, et Tallinna LV menet-leb Maakri-Lennuki-Kuke kvartali keskel üht detailplaneeringut (Maakri 28 ja 30). Kuna Maakri 28 ja 30 detailplaneeringu kehtestamine muudaks kogu kavandatava arhitektuurivõistluse mõtte-tuks, peab T. Paaver otstarbekaks pea-tada võistluse toimumise ajaks Maakri 28 ja 30 detailplaneeringu menetlus. On ju võistluse eesmärk muuhulgas välja sel-gitada, kas arvestades kogu kvartali tu-levikku on praegust Maakri 28 ja 30 lahendust võimalik ümbriseva ruumiga piisavalt hästi siduda või leidub selleks mõni sobivam lahendus. Seejärel saaks Tallinna linn võistlustööde alusel lange-tada piisavalt kaalutletud otsuse kogu Maakri kvartali ja sellega koos ka Maakri 28 ja 30 planeerimise kohta.

paivega teha nimetatud kinnistu ja selle lähiala detailplaneeringu kohta hinnan-guline ekspertiis otsustamaks hoone so-bivust antud asukohale. Ekspertiisi läbi-viimine jäi M. Mutso ja K. Vellevoogi üle-andeks, kes annavad eestseisusele üle-vaate ekspertiisi tulemustest. Ekspertiis tegemise käigus jõuti järeldusele, et pla-neeritav hoone on Pelguinna väljakuju-nenud miljööd silmas pidades liiga suur ning lõhub piirkonna ühtset struktuuri. Ekspertid teevad ettepaneku vähenda hoone korruselisust kahe täiskorru-seni ning jagada väljapakutud suur hoo-nemaht visuaalselt kaheks. Eestseisus on ekspertiisi-tekstis äratoodud seisukoh-tadega nõus ning annab sellele kooskõ-lastusele. Otsustatakse väljastada ka sellekohane pressiteade.

■ Eestseisus kooskõlastab K. Vellevoogi ja I. Raukase poolt Põõsa tee 1 DP eskisile antud ekspertarvamuse. Kõnes-oleva ekspertiisi tellis EALilt VKS Kinnis-vara OÜ.

■ Ü. Mark on arvamusel, et EAL peaks leidma võimaluse, kuidas oma tegevu-sest kõnekamalt üldsusele märku anda. Üks võimalus selleks on väljastada pres-siteateid EALis vastu võetud olulisema-te otsuste, seisukohtade, arvamuste, aga ka toimunud ürituste, ettevõtmiste jms kohta. See ettepanek leiab eestsei-suse heakskiitu.

Otsustatakse väljastada pressiteade Veneetsia X arhitektuuribiennaali tule-muste kohta, T. Laiju ACE juhatusse va-llimise kohta ning Pelguinna Peeteili Ki-riku kinnistule rajada plaanitava sot-

siaalmaja suhtes antud ekspert-hinnagu kohta.

■ V. Valk, üks Kultuuritehase eestvedajast, informeerib eestseisust, et 1. märtsil 2006 anti Kultuurikatlamaja ja vana soojuselektrijaama kruntidel - Põhja pst 27A ja Põhja pst 35 - paiknevad hooned RAS Tallinna Kütelt üle linnale. 27A anti Tallinna Kultuuriväartuste Ametile eesmärgiga rentida see MTÜ Kultuuritehase Polymerile. Põhja pst 35 anti aga Tallinna Elamumajandusametile, kelle üks põhiülesandeid on linnavara müük. Nüüd avaldavat Keskkonnaamet survet, et muuta Põhja pst 35 keskkonnohhtlike jäätmete taaskasutuskeskuseks.

V. Valk leiab, et jäätmekäsitlus ei ole kindlasti see tegevusvaldkond, mida vanalinn ja mere sõimpunktis oleks otstarbekas arendada. Kindlasti ei sobi see kokku ka Kultuuritehase funktsiooniga. Samas ei oskavat LV pakkuda välja, mida muud võiks taaskasutuskeskuse asemel sellele kruntdile rajada.

Eestseisus peab vajalikuks algatada kiirendatud korras detailplaneering nime-tatud kruntidele, misjärel tuleb kuulutada välja arhitektuurivõistlus Põhja pst 35 kruntdile sobivalma sihtotstarbe leidmiseks, mis arvestaks maksimaalselt kõrvalasuva Kultuuritehase iseloomu ja vajadusi. Omalt poolt ollakse nõus osalema ka arhitektuurivõistluse tingimuste koostamisel. Asjasse puutuvatele instantsidele otsustatakse saata sellekohane kiri.

16. märts 2006

■ M. Murto tõstatab küsimuse, kas EALI liige tohib osa võtta EALiga koosõlastamata avalikest arhitektuurikonkurssidest ning osaleda nende arhitektuurikonkursside žürii töös.

EALI poolt vastuvõetud dokumendis Hea tava reeglid on mh kirjas, et kutsutud arhitektuurivõistlusi saab pidada seaduspäraseks alles pärast tingimuste kooskõlastamist EALis ning pärast seda, kui EAL on omalt poolt määranud žüriisse vähemalt ühe arhitekti. Nende nõuete eiramisel ei ole [EALI liikmetest] arhitektidel kohane taolistel võistlustel osaleda, ja sellest peaksid EALI liikmed ka lähtuma.

Samas tõdetakse, et EAL ei ole senini olnud kuigi haldussuutlik arhitektuurikonkursside läbiviimisel, st tellijatele on üldjuhul arhitektuurikonkursi tingimuste koosõlastamine EALiga väga pikk protsess.

Leitakse, et hädasti oleks vaja sellist standardit, mis fikseeriks arhitektuurivõistluse mõiste olemuse, ja kui kohalikes omavalitsustes või kliendil tekib kahtlus, kas antud konkreetse arhitektuurivõistluse tingimused vastavad ikka üldstandardile, on võimalus tellida EALilt sellekohane ekspertis. Kui EALI poolt läbiviidav ekspertis kinnitab, et võistlustingimused vastavad üldstandardile, võib võistlusest, mille kaaskorraldaja EAL ei ole, osa võtta ka EALI liige. Sellise standardi - arhitektuurivõistluse korraldamise juhendi — koostamisega EALI vastav töögrupp (T. Laigu ja T. Tallinn) ka

tegeleb. Kindlasti aitab arhitektuurivõistluste efektiivsemale toimimisele kaasa ka 2006. aastal EALis moodustatud arhitektuurivõistluste korraldamisega tegeleva töögrupi ellukutsumine.

■ Peetakse nõu, kuidas tähistada EALI 85-ndat aastapäeva. 2005. aasta oktoobris, mil tähistati EALI 84-ndat sünnipäeva, toimusid Eesti arhitektuuri päevad, mille raames viidi läbi erinevaid seminarid, *workshop* pe ning avati ka EALI aastanäitus. Kuna 2006. aasta septembris avatakse Veneetsia X arhitektuuri biennaal, oktoobris toimub Lasnamäe paneelmajade *workshop*, 6.-7. oktoobril 2006 toimuvad Kahni päevad, otsustatakse eraldi arhitektuuri päevi sel aastal mitte korraldada. Kahni päevad otsustatakse pühendada EALI 85-ndale aastapäevale.

Kõne all on EALI aastapäeva raames EALI aastanäituse korraldamine. Kuna EALI projektijuhitudel on 2006. aasta sügisperiood väga tömahukas, käiks neil aastanäituse korraldamine üle jõu, mistõttu peaks juhul, kui näitus korraldada, valima kuraatori selleks väljastpoolt EALI. Mida võiks näitusel eksponeerida — kas nõsahitise jäänud projekte, Lasnamäe paneelmajade WSi raames valmivad töid või arhitektuurseid väikevorme? Otsus näituse korraldamise suhtes otsustatakse vastu võtta järgmisel eestseisuse koosolekul.

Ollakse arvamusel, et enne Kuresaares toimuvaid Kahni päevi tuleks korraldada Tallinnas EALI 85-ndale aastapäevale pühendatud küalaliste vastuvõtt, mis voi-

malusel võiks toimuda KUMU konverentsisaalis.

EALI 85-ndale aastapäevale pühendatud ürituste kajastamise osas ajakirjanduses peetakse otstarbekaks pidada nõu arhitektuuriajakirjade Maja ja Ehituskunst toimetustega.

OTSUS:

EALI 85-nda aastapäeva üritused on Kahni päevad ja Lasnamäe paneelmajade *workshop*.

■ Rein Einasto MTÜst Hooliv Jätkusuutlik Tallinn tutvustab eestseisusele 22.03.2006 Tallinna Tehnikakõrgkooli Keskkonnapäeval toimuva Tallinna planeerimiskonverentsi „Roheline, hooliv, jätkusuutlik Tallinn“ kava.

■ D. Bruns saatis eestseisusele avalduse, milles palub kustutada endise ETKVLI administratiivhoone (Narva mnt 7) alglaheanduse autori Olga Brunsi nimi. D. Bruns taotleb seda kui kadunud abikaasa pärija ning selle hoone algse laheanduse kooskõlastanud Tallinna linna pearahitekt. Taotlus on tingitud asjaolust, et kui algset hoone fassaadi laheandus omas reljeefi ning sellega saavutati vastav ilme, siis praegu, peale rekonstrueerimist, muutus hoone tavalliseks klaasist risttahukaks, kaotades täielikult hoone fassaadi algse ilme ja omapära. Juhul, kui mõnel illustratsiooni või kirjanduses hoone fassaad ilmub oma algupärase laheanduses, siis peab D. Bruns nel pühakudel loomulikuks O. Brunsi autorluse säilimist.

Eestseisus on seisukohal, et kõnealuse hoone rekonstrueerijad (Künnapu & Pad-

rik) oleksid pidanud kooskõlastama rekonstrueerimisprojekti hoone algse autori pärija/pärijatega. Eestseisus otsustab D. Brunsi avalduse edastada EALI autoritõiguste komisjonile. Kui komisjon leiab, et rikutud on autoritõigust, otsustatakse avaldus edasi suunata EALI aukohtule.

- M. Šein kritiseerib detailplaneeringu menetlemise korda, seda eelkõige hägustunud eskiisi mõiste tõlgendamisega seoses. M. Sheini sõnul on arhitektid harjunud eskiisi tõlgendamata kui staadiumi, kus on tegemist kavandatava esialgse visiooniga. TLPÄ menetlusringil nõutakse täismahus lõplikku lahendust (koos keskkonnakaitse, liikluse, tuleohutuse ja arhitektuurse lahendusega). Samas ei tähenda komisjoni pitsaati ja avalikustamist läbinud töö järgmises staadiumis kogu eelneva eskiisi arhitektuursete otsuste püsijäämist. Sellest tulevalt leiab M. Shein, et eskiisi maht peaks sisaldama arhitektuursete otsuste kinnitamist ja paikapidamist.
- M. Sheini ülesandeks jääb koostada kiri saatmiseks Kultuuriministeeriumi arhitektuurikomisjonile, mis tooks välja detailplaneeringu menetlemisega seonduvad probleemid ning kus tehakse vastavad ettepanekud detailplaneeringu menetlemiskorra muutmiseks, nagu näiteks eskiis peaks määrama arhitektuursete parameetrid;
- teised osad peaksid jääma märkustena juurde, mida tuleb arvestada lõpliku DP koostamisel;
- eskiisi kooskõlastusringil ei oleks vaja

läbida lõputuid kooskõlastusringe, et üksahaaval kõik eriosade märkused maha kaubelda;

- miljooväärtuslike alade planeerimisel ei saaks ainsateks kriteeriumiteks olla NUMBRID-tehnilised näitajad;
- miljooväärtuslikel aladel tuleb erilist tähelepanu pöörata iga üksiku krundi eripärale;
- linnaosa arhitekt ei tohiks ise projekteerima hakata, kui tööd koostab teine arhitekt.

■ Ü. Mark informeerib eestseisust Tallinna abilinnapea K. Kallio kirjast, millest ilmneb, et Tallinna LV ei pea otstarbekaks püsivalt töötava linna arhitektuurinõukogu olemasolu.

K. Kallio sõnul peab Tallinna LV õigeks seniist praktikat, kus Tallinna Linnaplaneerimise Amet on teinud edukat koostööd EALiga, kutsudes vajadusel kokku ühisnõupidamisi arutamaks üleskerkinud probleeme või moodustades ühiseid töögrupe konkreetsete ülesannete lahendamiseks (n Tallinna Linnahalli ja Vanasadama vahelise ala detailplaneeringu eskiisi kontseptsiooni väljatöötamine). K. Kallio peab õigustatuseks praktikat, kus TLPÄ tellib EALilt ekspertisi probleemse objekt, planeeringu või muu linnaehitustiliku lahenduse kohta (n tellitud ekspertisid ringhäälingu hoone detailplaneeringu ja mahulise lahenduse kohta ning Terrase tn 16 krundi detailplaneeringu kohta).

Eestseisus leiab, et tuleks saata Tallinna Linnavalitsusele kiri ettepanekuga luua arhitektuurinõukogu Tallinna Linnapla-

neerimise Ameti juurde või siis Tallinna linnavalikog juurde.

- Nenditakse, et 2006. aastal ei ole toimunud mitte ühtegi Voltitatud arhitekt V kvalifikatsiooni omistamise koosolekut, kuna kutsekomisjonile ei ole esitatud piisavalt avaldusi kutse kvalifikatsiooni omistamiseks. A. Eigi on arvanud, et tuleks pöörduda Majandus- ja kommunikatsiooniministeeriumi poole ettepanekuga, et nad fikseeriksid ametliku tähtaja, millal Ehitusseadusesse viakse sisse vastav muudatus, mille kohaselt muutub obligatoorseks teatud tasemel tööde teostamisel omada voltitatud arhitekt V kvalifikatsiooni. Vastavasivulise kirja koostamine jääb A. Eigi ülesandeks. Otsustatakse, et eelpool mainitud küsimuses lähevad MKMi nõupidamisele A. Eigi, Ü. Mark ja K. Rodes Kutse kvalifikatsiooni Sihtasutusest.
- Taaskord arutatakse vajaduse üle luua lisaks Voltitatud arhitekt V kutse kvalifikatsioonile ka teisi, madalamaid kutse kvalifikatsioone.

EESTI ARHITEKTUURIKONKURSSIDE TULEMUSED

■ Aasta betonehitis 2005

Eesti Ehitusmaterjalide Tootjate Liidu ja Eesti Betoonühingu poolt korraldatud võistlusele laekus 16 tööd. Võistluse tulemused:

Peapremia – AS TTP kontorihooned Pirital, arhitekt **Meelis Press**.

Tellijä auhind – AS TTP.

Ehitaja auhind – OÜ Roxor Ehitus.

Betoonitarnija auhind - AS HC Betoon. **Eriauhind arhitektuuri eest** - AS Coal Terminal peahoone Muuga sadamas, arhitektuuribüroo QP Arhitektid (**Tõnu Laigu** ja **Tõnu Laanemäe**).

Eriauhind arhitektuuri eest – eramu Magasini kvartalis Tallinnas, arhitektuuribüroo 3+1 Arhitektid.

Tellijä eriauhind – Indrek Unt eramu eest Kalda tänaval Tallinnas.

Eriauhind ehitajale – AS Merko Ehitus Kumu hoone eest.

TOIMUB EESTIS

ROTERMANNI SOOLALADU

(Tallinn, Ahtri 2)

Keldrisaalis

Arhitektuuris peegelduv ajalugu –

Arhitektuurimuuseumi püsinaätus

Suures saalis

kuni 21.05.2006

Viin: linnaehitus ja uusim arhitektuur

Galeriiil

kuni 21.05.2006

Elamuühitus Viinis: arhitektuur igapähele

Avatud: 1. oktoober – 18. mai

K-P 11.00-18.00

 Tasuta külastuspäev iga kuu viimasel reedel ning rahvusvahelisel muuseumipäeval, 18. mail.
<http://www.arhitektuurimuuseum.ee>
Rootsi viimase 50 aasta kodumlijööd

18.05.2006 – 20.08.2006

<http://www.arhitektuurmuuseet.se>
SOOME ARHITEKTUURIMUUSEUM

(Helsingi, Kasarmikatu 24)

2006. aastal tähistab Soome Arhitektuurimuuseum oma 50-ndat aastapäeva. Tähistamiseks oma juubelit, on muuseum kavandanud selleks rikkaliku ürituste-programmi:

TOIMUB VÄLISMAAL

ROOTSI ARHITEKTUURIMUUSEUM

(Stokholm, Fredsgatan 12)

Bruno Mathsson kuni 27. august 2006
 Bruno Mathsson (1907-1988), kes eelkõige oli tuntud kui klassikalise mööbli disainer, on jätnud olulise jälje ka arhitektina rootsi ehituskunsti. Näitusel esitatakse B. Mathssoni loomingu.

Saami Parlament kuni 28. mai 2006
 Näitusel esitletakse Kirunasse rajatava Saami Parlamendihoonele projekti saamiseks korraldatud 2-etapilise arhitektuurivõistluse II vooru pääsenud viie finalistit töid. Rootsi saamidele on rajatav parlamendihoone väga olulise tähendusega ehitus, mis peaks valmima 2009. aastal. Võitja kuulutatakse välja 20. aprillil 2006 Kirunas toimuvale tseremoonial.

Suvila kui eksperimenteeriv ehitus

19.04.2006 – 4.06.2006

Näitusel esitletakse soome arhitektide suvekodusid, loodud viimase 100 aasta jooksul. Suvekodud tuuakse vaatajani (algupäraste) projektide, jooniste, fotode, videode, makettide jm abil.

Soome arhitektuur 0405

14.06.2006–3.09.2006

Näitusel esitletakse soome kaasaegse arhitektuuri pärlit. Esitletavat tipparhitektuuri teosed on aastast 2004–2005.

Uued ja julged –
arhitektuurivõistluste töid

14.06.2006–3.09.2006

Igale Soomes korraldatud arhitektuurivõistlusele on esitatud kesktähti 80 tööd. Arhitektuurivõistlusele esitatud tööd pakuvad uudeid, julgeid ja avangardseid lahendusi. SAFA korraldatud näitusel esitletakse ühele Espoos asuvalle koobile projekti saamiseks korraldatud arhitektuurivõistlusele laekunud töid ning Soome erinevate paikkondade õnnestunud maa-alaplaneeringute lahendusi.

130 aastat arhitektuurivõistlust
Soomes

13.09.2006–5.11.2006

Esimene Soome arhitektuurivõistlus korraldati 1876. aastal Soome pangahoonel projekti saamiseks. Käesoleva aasta tähistab Soome arhitektuurivõistluste korraldamise 130-aastast traditsiooni. Näitus kuvab pildi soome arhitektist kui

visionäärist ja ehitatud keskkonna looja.

Näitusel on väljas valik erinevatel aegadel korraldatud arhitektuurivõistluste väga eripalgelistest töödest. Soome arhitektuurivõistlused ei ole kunagi varem nii laialdast kajastamist leidnud.

<http://www.mfa.fi>
ARHITEKTUURINÄITUSTE KESKUSEID EUROOPAS:
Hollandi Arhitektuurinstituut
 (Netherlands Architecture Institute)
 Museumpark 25, Rotterdam.

Info: <http://www.nai.nl>
Viini Arhitektuurikeskus
 (Architektur Zentrum Wien)
 Museumplatz 1.

Info: <http://www.azw.at>
Soome Arhitektuurimuuseum
 Kasarmikatu 24, Helsingi.

Info: <http://www.mfa.fi>
Rootsi Arhitektuurimuuseum
 Fredsgatan 12 ja Skeppsholmen Church, Stockholm.

Info: <http://www.arhitektuurmuuseet.se>

TEATED SEENIORIDELE

- Seenioride sektiiooni 07.02.2006 toimunud koosolekul valiti sektiioonile aastateks 2006-2008 järgmise koosseisuga juhatus:
- 1. Heili Volberg-Raig – sektiiooni juhataja ja EALI-põhikirja kohaselt ka EALI eestseisuse liige
- 2. Dmitri Bruus – asejuhataja
- 3. Olga Kontšajeva – asejuhataja
- 4. Fredi Tomps – juhatusse reservliige
- 5. Maimu Kaarnaväli – juhatusse reservliige.

- Seeniorarhitektide järgmised kokkutulekud toimuvad 2. mail ja 6. juunil 2006 algusega kell 14.00 uues asukohas – Vana-Lõuna 37 Pagaripoiste kohvikus (kunagine Lutheri vabriku tööliste klubi).

JUUBILARID

- **Aprill**
- 04.04.2006 – Tiit Kaljundi 60
- 06.04.2006 – Tõnu Liigand 65
- 09.04.2006 – Vahur Sova 50
- 11.04.2006 – Ene Uustal 50
- 13.04.2006 – Kuno Raude 65
- 18.04.2006 – Ants Raid 65
- 26.04.2006 – Maire Annus 65
- 27.04.2006 – Meeli Truu 60
- 29.04.2006 – Harri Otsstavel 80
- 30.04.2006 – Eva Laarmann 50

- **Mai**
- 01.05.2006 – Mai Roosna 75
- 07.05.2006 – Niina Eigi 65
- 07.05.2006 – Ksana Fuks 55
- 10.05.2006 – Mai Šein 60
- 15.05.2006 – Tiina Mötus 55
- 21.05.2006 – Maie Raudsepp 70
- 31.05.2006 – Aet Pikk 55

- **Juuni**
- 08.06.2006 – Hans Kõll 65
- 23.06.2006 – Maret Täaker 65
- 25.05.2006 – Anne Lannes 60

EAL LIIKMEMAKSU VÕLGASED

SEISUGA 05.04.2005

- 2002 (850.-, seeniorid 120.-)**
- Merzin, Ilona
- Mäesalu, Ants
- Mäll, Ferdinand
- Pähn, Ago
- Veber, Rein

- 2003 (1000.-, seeniorid 120.-)**
- Kaasik, Markus
- Lubjak, Ivar
- Luhse, Ra
- Luup, Rein
- Meržin, Ilona
- Mäesalu, Ants
- Mäll, Ferdinand
- Ollik, Jaan
- Pähn, Ago
- Pähn, Kairi
- Püssim, Peeter
- Tuhai, Tanel
- Veber, Rein

- 2004 (1000.-, seeniorid 120.-)**
- Eljand, Ülevi
- Hansberg, Rein
- Kaarpe, Anne
- Kaasik, Markus
- Kasemets, Siiri
- Kõll, Hans
- Laanemaa, Kirsti (120.-)
- Lass, Jüri
- Liigand, Ene (700.-)
- Lubjak, Ivar
- Luhse, Ra
- Luup, Rein
- Merzin, Ilona
- Mäesalu, Ants
- Mäll, Ferdinand
- Ollik, Jaan
- Oravas, Haido (600.-)
- Palm, Ülo

- 2005 (1000.-, seeniorid 120.-)**
- Aasmäe, Arvi
- Annus, Maire
- Arike, Urmas
- Eljand, Ülevi
- Elmrik, Urmas
- Fjuk, Ignar
- Hammerberg, Sirje
- Hansberg, Rein
- Hansmann, Maie
- Huimerind, Jaak
- Hürden, Riho
- Järve, Avo
- Järvela, Marko

- Kaarpe, Anne
- Kaasik, Markus
- Kaasik, Veijo
- Kadarik, Mart
- Kasemets, Siiri
- Kask, Andres
- Kersalu, Urut
- Kesküla, Tiit (500.-)
- Kirt-Ende, Kairi
- Kisand, Kalju
- Komissarov, Koit
- Komissarov, Tiina
- Kose, Anne
- Kulbach, Anu
- Kull, Tõnu
- Kõll, Hans
- Laanemaa, Kirsti
- Laanjärv, Sverre
- Lapin, Leonhard
- Lassin, Jüri
- Lember, Andres
- Lepik, Kalev
- Lepp, Loona
- Liigand, Ene
- Lubjak, Ivar
- Luhse, Ra
- Lukk, Maritsa
- Lukk, Toomas
- Lume, Mai
- Luup, Rein
- Lööke, Urmas
- Maasik, Aet
- Meržin, Ilona
- Mäesalu, Ants
- Mäll, Ferdinand
- Mändnaa, Raivo
- Nigul, Tiina
- Nisuke, Majja
- Nitilla, Indrek
- Ojari, Andres (500.-)
- Ollik, Jaan

Oravas, Haido	Schults, Aivo	Udras, Mai
Orlov, Vladimir	Slim, Andres	Urb, Peep
Palm, Eero	Smirnov, Kristi	Urbel, Emil
Palm, Tõnis	Smuškin, Roman	Urgard, Helle-Ann
Palm, Ülo	Soollepp, Jüri	Ünitskova, Larissa
Penjam, Maie	Soosaar, Kiira	Vaarpuu, Neeme
Pikk, Aet	Sova, Vahur	Vaino, Helle
Põldmäe, Janno	Tamm, Ralf	Vainula, Arvi
Pähn, Ago	Tammemägi, Anu	Valdre, Erki
Pähn, Kairi	Tammik, Toivo	Valdur, Ilmar
Pussim, Peeter	Tammis, Toomas	Valk, Reet
Rajur, Katre	Taras, Heiki	Valk, Veronika
Rass, Reino	Tarbe, Tõnis	Veber, Rein
Raude, Kuno	Tiidemann, Jaan	Vinkel, Anne
Raudsepp, Maie	Tomberg, Katrin	Õun, Aate-Heli
Rekkar, Anu	Tomingas, Rein	Krevald, Kristjan
Remmel, Aini-Merike	Tomiste, Mall	Tork, Lembit
Renter, Jüri	Tomiste, Tiit	Luik, Karli (250.-)
Renter, Kristina	Toomik, Elo-Liis	Valter, Armin (250.-)
Riige, Silvia	Tuhai, Tanel	Luure, Urmas (250.-)
Ristoja, Erki		

TÄHELEPANNU!

EALI liikmemaksu (1000.- krooni aastas; seenioridel kuni 70. eluaastani 120.- krooni) saab tasuda pangatulekandega EALI arveldusarvele 100 220 117 20004, kood 401 SEB Ühispangas. Maksekorraldusel näidata kindlasti ära maksja nimi. Liikmemaksu on või-malik tasuda ka sularahas Eesti Arhitektide Liidus, Lai 31.